

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

KIETUVIŠKAS SAVAITRAŠIS
"KOVA"
Išleina kas Pėnycia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 30.

Philadelphia, Pa., 28 d. Liepos (July), 1911 m.

Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

Kapitalistų juodsnykybė	357
Karalius Da plačiau	358
APŽVALGA	359
AMERIKA	359
UŽSIENIS	360
DARBININKŲ GYVENIMAS	360
KORESPONDENCIJOS	361
MOTERŲ SKYRIUS:	
Įstatymai link darbo valandų moterims	361
Stiprūs žodžiai merginoms	362
Moterų balso diena	362
BELETRISTIKA:	
Jasinskaitis Šaudyklė	362
Švazdas Eilės	363
Žagaras Tikiu	363
SAJUNGOS REIKALAI	364

J. BALTRUŠAITIS
Redaktorius, Dokumentų Rašytojas ir Pinigų Siuntėjas
2400 Fifth ave. :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: PITTSBURG, PA.

Siunčiu pinigų į visas svieto šalis, pagal teises, gautas nuo tarptautiško bankų susivienijimo. Greitai ir pigiai. Išsiuntus į Lietuvą po 4 nedelių gaunu priėmėjo kvitą ir pranešu siuntėjui, kada pinigai išmokėti. Išdirbu daviernasčius, išjieskau Lietuvoj paliktas dalis. Per mane galit ir laivakortes (šipkortes) gant nebrangiai. Pinigų kainas prisitunčiu pareikalavus.

Patarimai draugiški ir be užmokesčio

Philadelphijos Laisvųjų Latvių Draugijos piknikas.

Atsibus 30 d. liepos š. m. Kirk (Ruming) farmos parke. Žaidimai ir šokiai, gera muzika. Gėrimų irgi nestokuos. Įžanga vyrams \$1.00, moterims dykai. Pelnas nuo pikniko skiriamas knygyno padidinimui.

Į pikniką galima nuvažiuoti imant Market gatvės elevated traukinį ir važiuoti kol pasibaigia elevated ant 69 gatvės, tada eikite West Chester Road iki pirmutinių muitos vartų (toll gate), tada po dešinel iki tiltui iš kur po kairėi iki pikniko vietai. Prasidės 10 val. iš ryto. Jeigu lytus lytų, tai savaitę vėliau.

Visus užprašo — Komitetas.

Pranešimas.

LSS. 32 kuopos susinešimų raštininkas P. Kaušus išvažiuoja iš Pittstono. Tuomlaikinis sek. pasilieka Mozuras. Kurie turėsite kokius reikalus, kreipkitės šiuom antrašu:

P. Mozuras, Box 71 Pittston, Pa.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED FRIDAY BY THE LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
K. VIDIKAS, Editor. A. ŽYMONTAS, Business Manager.
SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World
One year \$2.00
Six months 1.00
Three months .50
PRENUMERATA visose dalyse sviete
Vieniems metams \$2.00
Šešioms mėnesiams 1.00
Trims mėnesiams .50
APGARINIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

Naktinis piknikas.

Su prakalbomis ir dainomis, kurį parengė LSS. 81 kuopa, Sabatoj, 29 d. liepos (July), 1911 m. Paulis darže, West Pullman, Ill. 123-čios ir Union Ave. Prasidės 7 val. vakare. Įžanga 25 c. perai.

Pasitikime, kad gerbiameji publika nepamirš mūsų viršminė to pakvietimo, o su atsilankiusiais pasidalysime visais išpužiais. Kviečia visus Komitetas.

Pasarga: Iš Chicagos važinujant, paimk bile karus iki 63-čios, 63-čios karas daveža iki White City ir nuo ten West Pullman karus, katrie daveža iki 123-čios, o tenai ir daržas.

Pirmas šios vasaros piknikas.

Parengtas LSS. 29 kuopos Springfield, Ill., atsibus Nedėlioj 30 d. liepos, š. m. Labai gražiam šio miesto sode, Mildred park.

Kviečiame visus lietuvius, kaip vietinius, taip ir iš aplinkinių miestelių ant pikniko atsilankyti, nes šitas piknikas bus puikiausiai parengtas už visus kitais metais atsibuvusius lietuvių piknikus. Apart puikios muzikos ir šokių, atsibus šiaip visokios žaislės, dainos ir prakalbos. O įžanga visiems dykai.

Piknikas atsidadys 10 val. ryte, baigsis vakare.

V. Černauskas.

Kiekvienam Sajungos draugui reikalingi.

Gražus prie lalkrodelio socialistškas reteželis su globu, broliškal sveikinandios dvi rankos arba su švyturiu ir socialistšku parašu. Preke už vieną 25c.

Socialistški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paunksnoti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami sluskit pinigūs krašos ženkleliais arba Money Orderiu. "Kovos" Administraolja.

Draugai! Platinkit, kaip kas gali, savo leidžiamą laikraštį «Kovą», kuris drąsiai ir energišškai apgina darbininkus ir darbinikiškus reikalus.

"Prasikaltimai ir Prasikalteliai."

Po tokiu antgalviu yra naujai išleista Sąjungos knygutė. Ši knygutė tik dabar neseniai išėjo iš spaudos. Todel, manome, kad mylintieji skaityti knygas, užsrašys tuojau ją - prekė tik 10 c.

Nors gyvenime mes daug girdime apie prasikaltimus-prasikal-
tėlius ir tas atsikartoja beveik kožną dieną visur, bet kad išaiš-
kinti tą plačiau kodėl taip yra, mažai kas gali. Šita knygutė ir
yra plačiai ir nuodugnai išaiškinanti prasikaltimų ir prasikaltėlių
rasmę. Parašyta ji žinomo visiems amerikiečiams veikėjo advo-
C.S. Darrow'o iš Chicagos, ačiu kuriam tapo išgelbėti kalna-
J.Petradai Meyer, Haywood ir Pettibone. Vertimas labai aiškus
ir suprantamas kiekvienam. Tad patariame Sąjungiečiams ir ger-
biamiems "Kovos" skaitytojams tuojau išsirašyti minėtą knygele:
"Kovos" adm. 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa

KOVOS Agentai.

- J.BUKANTIS, 172 Endicot st., Boston, Mass.
- K.DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
- A.L.REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
- A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

**LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SĄJUNGOS ISLEISTOS
KNYGOS, KURIAS KIEKVIENAS SĄJUNGIETIS
BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.**

- 1. Politiškas minių straikas.....8c.
- 2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje.....5c.
- 3. Kovotojų Giesmės.....15c.
- 4. Priėkus Engels.....15c.
- 5. Moters ir politika.....15c.
- 6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai.....10c.
- 7. Darbininkų spauda ir jos priešastis.....10c.
- 8. Valstybė ir socializmas.....10c.
- 9. Ateities surėdymas.....15c.
- 10. «Trimitas» (dar spaudoje).....75c.
- 11. Darbininko sveikata.....10c.
- 12. Socialdemokratų mokslo pamatai.....20c.
- 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai.....10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmų komedija.....10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» AD-
MINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GA-
LIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS
TIK YRA IŠLESTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

"K O V A"

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

**PARANKIAUSIAS DARBO
ZMONEMS LAIKRAŠTIS "RANKPELNIS"**

Leldžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas 2 savaiti. "RANK-
PELNIŠ" stovėdamas ant darbininkiškųjų reikalų sargybos, rupinasi
suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose.
"RANKPELNYJE" tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apy-
sakos, statistikos ir t. t. In šita skyrių rašo įymesniejie Europos
lietuvių rašėjai. "RANKPELNIO" kaina: metam \$1.00 pusei me-
tų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

**„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill
SCOTLAND**

Reikalaujamas numerio pažinrėti įdėkite stampą už 2c.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS M.D.

Pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos
Indiana ir baigęs kvotimus augščiausioj ir jau pas-
kutinėj mokykloj **New York Post-Graduate ME-
DICAL SCHOOL & HOSPITAL**, kurioje specija-
liškai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių li-
gų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgauna
vardą augšto, didžio daktaro. Dr. Ig. STANKUS,
per kiek laiko buvo miestavu daktaru Indianapo-
lis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių
ligų, atlikdamas savo užduotį kuogeriausiai ir už-
ganėdinančiai, dabargi pasišventęs labui savo bro-
lių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudoji-
mo per nesąžiniškus daktarus, įrengė savo locną
naminį ligonbūti į:

KVIEČIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubiai kreipkis pas mane ypatingai arba
laišku, o būsi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabe-
jok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir augštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir
suteiksiu tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitik-
rįs, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kitl
daktarai svetimtaučiai.

:: :: :: APSIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI :: :: ::
Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlmo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujo
ligų, užkietėjimo ir neveikimo vidurių, išbėrimo, kūno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių
ir silkinimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo širdies ligos, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo vis-
kinių nerviškių ligų, neuralgijos, drebjimo sąnarių, nemiegojimo ir išgaščių; nuo greito nulli-
mo, sunkaus kvėpavimo, persalimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškių li-
gų ir visokių kitokių nuostipnėjimų sveikatos. Taipgi nuo visokių moteriškių ligų, skauemin-
gų mėnesinių, baltųjų, tekėjimo ir gumbo ligų:

TURIU SPECIJALIŠKĄ DIPLOMĄ DEL DARYMO OPERACIJŲ

Ištikus būtinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaip tai: augimo vėžio
skilvyje ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai būtų pūslėje, inkstuose, kepenyse ir žar-
nose, viską tą su pagelba operacijos galima prasalinti kuogeriausiai ir už menką mokesč. Da-
sau taipgi operacijas ant kaulų, emegenų, grobų ir lytiškių organų, kaip vyrų taip ir moterų.
Ist esinu pritrauktas rankas ir kojas. Išgydau su naujaisio būdo operacija rupturą už menką
grekę. Pertai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas mane. Jeigu negalima pribūti ypatingai, tai
pašaukite ką skauda ir kokius neveikumus jaučiate savyj, o aš suprasiu ir ištyręs duosiu rodą,
o jeigu reiks, prisieisiu ir gyduoles, kaip toli negyventumėte: Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ar
kitose šalje. Ateitankantems ypatingai ir dėl operacijų, turiu savo naminį pulkų ligonbūti.

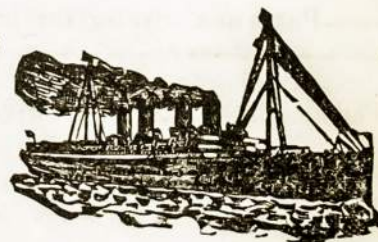
BIEDNUS GYDAU DOVANAI

Dr. IGNOTAS STANKUS 1220 S. Broad str.,
PHILADELPHIA, PA.

Valandos Ofiso: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p.p. ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėl. nuo 1 iki 5 v.

M. Rosenbaum,

**SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.**

**Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.**

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gim-
mo momentą: sukylimą liaudies prieš caris-
ką valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisilintimu 20c., daugiau imantiems ant
karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe
darbininkų kleos revoliucijonišką mintis.

Norintieje turēt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

KAPITALISTU JUODSNUKYBE.

NORS kapitalistai, kiek galėdami, slepiasi, kad jie daro su-
tartis prislėgti darbininkus ir prispaudimais priversti juos
būt paklusniais kapitalo vergais, vienok laiks nuo laiko pa-
sirodo dienos šviesoje kapitalistų suokalbiai ir organizuoti
plianai prieš darbininkus. Pastebėtina tuose suokalbinose
kapitalistų ciniškumas (begėdiškumas) ir panieka linkui darbinin-
kų, jieškančių žmogiškų teisių.

Štai *Bankers' Magazine*, bankierių mėnesinis, duoda patari-
mus ir veiksmarodžius bankieriams, kurie rengėsi laikyti savo susi-
važiavimą. Žinoma, leidėjai niekad nemanė, kad darbininkai ka-
da galės dažinoti apie tuos veiksmarodžius, nes *B.M.* yra išleidžia-
mas tik dėl žinomų juodašimčių kapitalistų. Bet socialistų laik-
raštis *The People's Paper* koku tai būdu gavo minėto mėnesinio
numerą ir savo skiltyse pagarsino, ką kapitalistai daro ir rengiasi
daryti kovoje su darbininkais. *B.M.* paduoda kapitalistams šiuos
sumanymus:

«Mēs turime veikti labai atsargiai ir tēmyti kiekvieną naują
žingsnį, nes žemesniojo skyrizmas žmonės (suprask, darbininkai)
jau rodo neramaus judėjimo ženklus. Taigi atsargumas liepia taip
politiką lošti, kad žmonės manytų, buk mēs nusileidžiame jų rei-
kalavimams. Bet, kada musų plianai bus sutvarkyti taip, kad
mums nereikės bijotis jų organizuoto pasipriešinimo, tai mēs
viešai galėsime parodyti, kokie yra musų užmanymai.

«Farmerių Susivienijimas ir Socialistų organizacija Suvieny-
tose Valstijose turi būt atidžiai sekami ir tyrinėjami per musų už-
sitikimus žmones, ir mēs be jokio atidėliojimo turime tuojans ženg-
ti prie to, kad kontroliuoti tas organizacijas sau ant naudos arba
išardyti jas.

«Ateinančiame Omahos susivažiavime musų žmonės privalo
nuodugnai sutalsyti musų taktikai plianus, ko nepadarius, iš pu-
sės darbininkų kils tokis antagonizmas (priešginybė) prieš musų
plianus, kad kartais gali prireikti net prievartos, apeikimui jų
išibangavimo.

«Mēs dar nėsame užtektinai prisirengę, kad be baimės parody-
ti jiems savo mierius ir plianus; kapitalas turi apsiginkluoti save
iš visų pusių per kombinaciją (susijungimą) ir įstatymdavystę.

«Teismai (courts) turi būt pašaukti mums ant pagalbos, pas-
kolos turi būt surinktos, bonds'ai ir mortgage'iai uždaryti grei-
čiausiai, kaip galima.

«Kada, keliu įstatymų, prasti žmonės praras savo namus, jie
bus prieinamesni ir lengviau suvaldomi per valdžios tvirtą ranką.
Valdžios gi ranka bus priversta veikti, kaip jai palieps centrali-
ška turtų galybė kontrolėje pirmiausiųjų piniguočių. Liaudis be
namų nesivaidys su savo valdonais.

«Istorijos ratas sukasi reguliariškai. Tai tiesa, kurią žino
musų vadovaujantieji žmonės, kurie dabar yra užsiėmę užduočia,
kaip sutverti kapitalo imperiją, kuri valdys visą pasaulį. Tuo
tarpu kaip jie («musų vadovaujantieji žmonės») užsiima tuo savo
darbu, liaudis privalo būt laikoma politiškame antagonizme — be-
sivaidijime tarp savęs vienos politiškos partijos su kita.

«Demokratų partija mēs pasijungsime, kad ši tampytųsi su sa-
vo muitų (tarifo) reforma ir vyliotų liaudį, kuri jieško sau išgany-
mo per tą reformą. Paskui, tegul sau republikonų partija džiugi-
na žmones, kad jiems gyvensis gerai, kuomet republikonai padarys
taiką su Canada ar apgins musų naminę pramoniją nuo kitų šalių
pramonininkų.

«Tokiu būdu mēs suskaldysime balsuotojus ir nukreipsime jų
energijas ant kovos dėlei klausimų, kurie neturi jokios mums svar-
bos apart to, kad mēs besivaržančias partijas užbovysime ir lošime
rolę mokytojų, kurie veda kur nori prastą minią-bandą. Tokiu

būdu mēs, gudriai ir atsargiai veikdami, atsleksime viską, ką su-
plianuosime».

Įdant skaitytojas nemanytų, kad tokis kapitalistų atsinešimas
linkui darbininkų judėjimo išsireiškė tiktai *Banker's Magazine* ir
yra vienatinis savoje rūšyje, paduodame keliatą ištraukų iš kitų
laikraščių, iš kurių pasirodys, su kokia panieka kapitalistų spauda
žiūri į darbininkus ir kokius būdus perša kapitalistams prieš dar-
bininkus. Štai kai-kurie tos spaudos pamokinimai:

Chicago Times neperseniai pasakė: «Senovės Anglijos įstaty-
mas, pasmerkiantis skolininką kalėjimui už neužsimokėjimą skolos
būtų daug labiau geistinas, negu musų bankruto įstatymas.

«Reikėtų mėtyti bombas į tuos, kurie spiriasi gauti augštesnes
užmokestis, kadangi iš šitokio su jais apsiėjimo jie išmuktų nau-
dingą ir svarbią lekciją ir kiti straikeriai taptų atsargesniais, at-
simindami ant likimo, kokis sutiko anuos pirmuosius».

New York Herald yra pasakęs: «Geriausias maistas, kokį ga-
lima suteikti valkatai, yra maistas iš švino».

Scribner's Monthly sako: «Jis (valkata) neturi jokios teisės
apart tos, kad draugija gali jam suteikti iš savo malonės tik tą,
ko jis, sulyg draugijos nuomone, užsitarnauja. Jis neturi daugiau
teisės už kiaulę, kuri voliojasi purvyne».

F.E. Wolfe'o knygutėje «Kapitalizmo suokaltis Californijoje»
randame ištrauką iš vieno Goldfield'o laikraščio, kuri skamba ši-
tai: «Šaltai šnekant ir be jokių prietarų link socialistų, mums,
po kelių mėnesių apmąstymo, tapo aišku, kad negalima padaryti
klaidą, pakariant socialistą. Jis visados geresnis, kada negyvas.
Jis, kvėpuodamas taika, kvėpuodamas tvarka, kvėpuodamas gera
valia, kvėpuodamas teisybe visiems ir susitūrėjimu, — visados
yra žmogus su dinamitu. Jis yra visados kivrūčių ir nesmagumų
darytojum (trouble maker) ir nesmagumų auklėtojum. Įdant pil-
nai žinoti socialistų vertę, reikia gyventi, kur jų apščiai yra.

«Visados kark socialistų, ne dėlto, kad jis yra gilus galvotojas,
bet dėlto, kad jis yra netikęs aktorius (lošėjas)».

Kelios savaitės atgal Los Angeles Times ragino, kad visi tie,
kurie neapkenčia organizuoto darbo, apsiginkluotų pagallais ir su-
vartų visus unijų darbininkus į mares.

Čia paduosime kelių «didelių» žmonių nuomones apie darbi-
ninkų teises:

«Žmonės nėra galybės šaltiniu». — Popiežius Pius X.

«Kas man galvoj apie žmones». — Gooding, Idaho gubernat.

«Katalikų bažnyčia ir teismabučiai yra tai pertvėrimas tarp
bandos-minios ir nuosavybės». — Morkus Hanna.

«Kvailiai nežino, kas yra jiems gera». — J.P. Morgan, kalbė-
damas apie straukuojančius plieno darbininkus 1910m.

«Augščiausiasis Teismas (Supreme Court) stovi arčiausiai prie
dieviško autoriteto, kaipo taisyklė teisybės ir dorumo». — J.P.
Morgano ypatisškas laikraštis, New York Sun.

«Buožė yra galingesnė, negu konstitucija». — Schmittberger,
New Yorko policijos inspektorius, laike riaušių ant Union Square,
kovos 28, 1908m.

«Aš nepripažįstu jokios civiliškos (pilietiškos) galybės. Aš
sakau, kad aš esu augščiausias teisėjas ir vedėjas žmonių sąžinės.
Aš esu vienatinis, paskutinis vyriausias teisėjas ir nusprendėjas,
kas yra gera ir bloga». — Kardinalas Manning.

«Republikoniškame apskrityje aš esu republikonas, demokra-
tiškame apskrityje aš esu demokratas, abejojančiame apskrityje aš
esu abejojantis. Bet pirmiausia, paskiausia ir visada aš stoviu už
Erie geležinkelį». — Jay Gould.

«Duokite jiems (valkatoms) šaudyklinį peną kelias dienas ir
pažiūrėkite, kaip jie mėgsta šios rūšies duoną». — Tom Scott, gele-
žinkelinis karalius.

Kapitalistai kartais liaudžiai giriasi, būk jie turi turtus, kaipo
kokie išrinktieji, kuriems dievas pavedė tuos turtus suvartoti ant

naudos žmonėms. Taip, G.M. Baer, kasyklų savininkas, sako:

«Dirbančiųjų žmonių teisės ir reikalai bus apginti ir aprūpinti ne darbininkų agitatorių, bet žmonių krikščionių, kuriems dievas savo nepabaigtą išmintį suteikė šalies turtų priežiūrai».

Bet, iš kitos pusės, tenka išgirsti ir atvirą kapitalistų nuomonę kas link to, kaip jie žiūri į išsiurbtą iš žmonių nuosavybę. Ir taip, William H. Vanderbilt, New York Central geležinkelio savininkas, sako:

«Lai bus prakeikta publika. Aš neužlaikau šio geležinkelio publikos gerovei. Aš užlaikau ją savo paties naudai».

Galima būtų čia paduoti ir daugiau kapitalistiško cinizmo pavyzdžių, bet, manome, užtenka jau viršpaduotųjų, idant suprasti, kokius draugus darbininkai turi ypatoje kapitalistų.

Banker's Magazine žinojo, apie ką jis šneka. Tą parodo faktas, kad demokratai ištikrųjų dikčiai prisispardė ant muitų peržiūrėjimo ir užsiganėdino, gavę įvykdyti bent dalį savo sumanymų, tiesa, mažai ką tereiškančių.

Prezidentas Taftas bojavo republikonus, išstumdamas priešakyn žaislą pramoninės sutarties su Canada.

Tuo tarpu bankieriai atlaikė savo susivažiavimą ir išsidirbo sau plianus eksploatacijos (išnaudojimo) ant ateinančių metų. Savo nutarimus jie spirsis įvykdyti gyvenimui labais ir nelabais keliais. Jie tēmija galiau žingsnį socialistiškų organizacijų, bet, suprantama, iš tų organizacijų padėjimo jie kol kas neturi ko džiaugtis ir ateityj dar mažiau turės progos džiaugtis.

Ir kapitalistai mortgage'ius stengiasi kuo-greičiausiai uždaryti. Liaudis įstatymiškai bus apiplėšta. Be namų ir be darbo liandis bus daug paklusnesnė. «Viešpačiai» rengia kapitalo imperiją. Suskaldydami darbininkų balsus į dvi kapitalistiškas partijas, jie dasiekia to, kad žmonių galybė išpūnėja. Išėjimas iš to padėjimo darbininkams tėra tik vienas — nedasileisti, kad kapitalistai kvailai žaistų darbininkų užsitikėjimu į tų dviejų partijų re formas, kurios yra tikrai bjauria klampyne, į kurią viešpatuojančios kapitalistiškos partijos klampino ir klampina najviškus darbininkus.

Idant darbininkai galėtų pasekmingai sugriauti jiems kapitalistų statomus žabangus, *jie turi namoti ranka ant visų vyliūginių prižadėjimų iš kapitalistų pusės ir pašvesti visų savo energiją kovai su abetnu visų darbininkų priešu — kapitalizmu.*

Da plačiau ...

P-s Darbininkas, ne Samdininkas per «Lietuvą» spiriasi iš paskutiniųjų «sumušti» argumentus mano straipsnelio «Truputį plačiau», tilpusio N24 «Kovos», kur aš nurodžiau jo siaurą pasaulėžvalgą. Savo straipsnelyje aš tvirtinau, jog darbininkai tik tuomet nebūs vergais ir galės dirbti sau, o ne kitiems, kuomet sugriaus dabartinę kapitalistų tvarką ir įves žmonišką surėdymą, o o tą galės padaryti tikrai per revoliuciją.

P-s Darbininkas tuojuos užklausia: «Kur gvarantija, kad revoliucija nuves žmoniją į geresnį surėdymą? Bet, p. D., kokią gvarantiją gali duot už tai, kad įsteigimas kelių fabriku per darbininkus galės nuvesti žmoniją į geresnį gyvenimą? Juk kooperacijų turime nemažai šiandien, ypatingai, Belgijoje, Francijoje ir Italijoje, ir kodėl jos netarpsta arba nesuteikia gerovės darbininkams? (Belgijoje kooperacijos tarpsta ir netik suteikia darbininkams materijališką naudą, bet turi didelę įtaką politiškam valstijos gyvenime ir padeda plėtotis socializmui. Red.)

Ugi štai dėlko: šitas surėdymas apkalė ir suvaržė žmones visame pasaulyje. Ir taip, žmonėms telieka tik vienas išėjimas — sutraukti kapitalizmo retėžius. Buržuaziška valstija daleidžia steigti kooperacijas ar fabrikus darbininkams patol, pakol ji nepamato

tame pavojaus valdančios išnaudojančios klasos reikalams. Be jeigu tik darbininkų ištaigos pasirodo pavojingomis viešpatuojantiems išnaudotojų luomams, tai valstijos «galybė» visuomet ra priežastį uždaryt jas, nes ji nekenčia «valstijos valstijoje». Ir tasyk kas? Ar nereiktų čia revoliucijos?

P-s Darbininkas sako, jog «žmonija turėjo jau daug revoliucijų ir nei viena iš jų nenuvedė žmoniją į ideališką surėdymą». Tai tiesa, kad jos nenuvedė. Bet visgi tos revoliucijos patobulino valdžios formas. Revoliucijos išgriauna monarchijas ir įveda demokratizmą į šalies rėdymą, ir aristokratijos vietą užima buržuazija. Buržuazijai skirta viešpataut tik iki tol, kol neišsivystys užtektinai kapitalizmas; o tada bus reikalinga revoliucija, idant užbaigt kapitalizmo viešpatavimą ir perorganizuoti draugiją ant naujų ekonominių (socializmo) pamatų. Be perkeitimo ekonominių draugijos sątikijų jokios gerovės darbininkams negali būti. Beje, p. D. sako, jog Didžioji Francuzų Revoliucija buvo tokia, «kokios nori mūsų revoliucionieriai». Ar išties taip buvo? Francuzų Revoliuciją sukėlė buržuazija su darbininkų pagalba. Greitai buržuazija politikoje apsuko darbininkus ir šie pasijuto beasą respublikoje, kur viešpatuoja buržuazijos kapitalas. Ir darbininkai, nepermatydami dalykų stovio ar neturėdami ganėtinai pajėgų, glaudėsi po tėvišku ponų sparnu.

Bet negalima sakyti, jog darbininkai visiškai nieko nelaimėjo. Darbininkai niekuomet nieko nėra gavę, pakol jie patys griežtai ko nepareikalavo; pakol nepakėlė maištą, revoliuciją. Šita faktą patvirtina istorija. Kas panaikino senovės vergystę, kas sugriovė baudžiavas, kas nuvertė ar nuvers nuo sostų carus? — Revoliucija ir tik revoliucija. Taigi matom, jog visas permainas žmonijos gyvenime, visas tiesas, kokias tur šiandien darbininkai, suteikė revoliucija. Žinomas daiktas, revoliucija turi būt protiniga ir darbininkai prie jos prisiruošę. Evoliucijos keliu, taip sakant, noksta vaisiai, kuriuos skina revoliucijos, atsitinkančios tada, kada tie vaisiai jau prinokę. Tai tą reiškia revoliucija. Kitus p. D. išvadžiojimus kas link Francuzų Revoliucijos ir jos pasekmių visai logiška sumuša «Lietuvos» Red. savo patėmijimuose.

Toliaus, kodėl Francuzų revoliucija neįvykdino Francijoje rojus? — Todėl, kad ji nesutrupino kapitalizmo. (Prieš Francuzų Revoliuciją ir laike jos kapitalizmas dar nebuvo Francijoje gimęs, taigi nebuvo kaip jį ir trupinti. Francuzų Revoliucijoje buržuazija ir proletarijatas kariavo ne prieš kapitalizmą, bet prieš feodalizmą. Red.) Bet kiekviena revoliucija vis artinasi prie socialinės revoliucijos ir palieka puikiausias lekcijas busimų revoliucijų veikėjams, kurie privalo jomis pasinaudoti. Revoliucionierių (tikrųjų, o ne šarlatanų) ir laisvę mylinčių žmonių yra švenčiausia pareiga aiškinti kitiems prasmę revoliucijos, nurodinėt, kokiu būdu ją reikės vesti, kaip įvykdyt soc. revoliuciją ir ką veikti ant rytojaus po revoliucijai. Reikia daboti, idant soc. rev. būtų antikapitalistinė ir kad ant nedėgulių šios tvarkos patis darbininkai mokėtų sutvert žmonišką surėdymą. Ir tas visas prirengimas tai evoliucijos darbas, bet ideališka surėdymą įvykdys revoliucija. Revoliucija neapsieis be aukų. Bet kas daryt? Juk nei vienas palengvinimas žmonijos būvio, nei vienas išradimas ir nei viena reforma neapsiejo be aukų(?)

P-s D. toliaus sako, jog Jung. Valstijose yra daug fabriku, kurios nepriguli prie trustų, tačiau varo gerą biznį. Bet klausimas, ar jos gali gyvuot, neturėdamos jokių reikalų su trustais (kurių, anot p. D., Jung. Val. yra tik keliatas, kurie ir paglemžė visą pramoniją ir ją kontroliuoja; kurių atstovai sėdi kongrese, teismabučiuose ir visoj vyriausybėj) ir ar tie trustai leistų gyvuot tariamoms darbininkų fabrikoms, jeigu jos gręstų trustų viešpatavimu? Ant galo, kad ir privistų tokių fabriku, jos darbininkams būvį vargiai kiek pagerins ir darbininkai vargiai beatsieks galutiną išsiliuosavimą be revoliucijos. Taipgi ar galima gvarantuot, jog

šio surėdymo palaikytojai patįs atsisakys nuo savo pragaištingo darbo!

P-s D. tvirtina, jog Jung. Val. darbininkai turį daugiau tiesų už kitus luomus, nes jie gali daryt tai, ko kitų luomų žmonėms valdžia neleidžia! Ar tai ne nonsensas? Tik pamąstykim.

Pagal p. D., išeina, jog darbininkams valia daryt viskas, ką jie nori; jie gali visi tapt milijonieriais, dirbt sau, o ne kitiems. Gal p. D. ištikrųjų nemato darbininkų priešų, gal, pagal jo, jie vi si ant Marso nulėkė!. P-s Darb. tvirtina, jog unijos gali uždraust kitiems dirbti ir už tai niekas jų nenubaudžia. Kaip pavyzdį, paduoda Chicagos plumberius, kurie, «apsiginklavę revolve-riais», uždraudžia dirbt «steamfitteriams» ių darbą. Bet, kad apsi-ginklavę žmonės uždraudžia dirbti, tai reiškia kitokią «tiesą». To-liaus p. D. sako, jog valdžia negali bausti unijas (sic!), o kapita-listų korporacijas «baudžianti». Bet kur faktai? Nevisai taip, p. D. Valdžia yra kapitalistų ir jie daro, kas jiems patinka.

Pavyzdžių netrūksta. Suareštavimas ir išvogimas darbininkų vadovų: Haywood'ų, Pettibone'ų ir šiandien McNamar'ų reiškia ką? Ar ne tą, jog valdžia nori ir gali suardyt darbininkų unijas? Ir, jeigu nesuardo, tai tik pasidėkavojant dideliam darbininkų protestui, ne kam kitam. Bet ištikrųjų kitaip ir buti negali, nes «varnas varnui akies nekirs». Ir taip buvo visados. Imkim bu-vusį Chicagos rubsiuvių straiką. Kas nežino, kokias tiesas darbi-ninkai turėjo tąsyk, kuomet jie bandė tomis tiesomis pasinaudoti! Ant popieros darbininkai tur visokių «tiesų», bet, kuomet nori jo-mis pasinaudoti, jos visos pavirsta į zero.

Aš nėsu visai priešingas kooperacijoms. Aš visuomet, kiek galėdamas, stengsiuos platint tą judėjimą, bet aš tam priešingas, jog kooperatistai kooperacijose paskęsta. Pagal manęs, koopera-cijos galėtų buti nemažais faktoriais (veikėjais) draugijinėje evo-lucijoje, galėtų pripratint žmones bendrai dirbt ir dalytis darbo vaisiais, nors ir nepilnais, nes pilnų vaisių gauti nedaleidžia šių laikų tvarka. Tačiau ir kooperacijos turi daug pataisytinų daly-kų, kuriuos labai-labai sunku šiandien pataisyti. Tas taip. Bet aš vėl atkartosiu, jog darbininkai privalo ruoštis prie tos «baištos» revoliucijos, nes ji vistiek žengia artyn ir ryt-poryt gali pradėt savo darbą.

A. J. Karalius.

Autorius neganėtinai išaiškina, kodėl revoliucija yra butina galų gale, t y. tuomet, kada ramus draugijos progresavimas toliaus tampa jau negalimas. Ne su visomis autoriaus nuomonėmis su-tinkame.

Red.

APŽVALGA.

Lietuvų N28 praneša, jog ji girdėjo, kad atvažiuoja Amerikon kunigai Tumas ir Olšauskas (Kauno), ir sako: «Su kokiomis jie čia mislįomis keliauja, žinių neturime».

Jūdviejų darbai ir veikimas mums, darbininkams, gerai yra žinomi. «Ištremtas!» Tumas rupinasi Lietuvos darbo žmones iš-parcelioti per *Viltį* į kunigų laimės dangų. Olšauskas gi per Kau-no kalėjimus, šnipų «ochrankas» ir policiją *veda* lietuvius darbinin-kus prie pakaros prieš kruvinąjį carą ir augantį Lietuvoje kapita-lizmą; desėtkai geresniųjų tautos sūnų dar ir šiandien dusauja ir vaitoja kalėjimuose ir tundrose nuo rankos *Kauno ober-policmeistero Olšausko*.

Vienintėlis tikslas jūdviejų atkeliavimo — tai bus atgaivinti atžagareivių-tautiečių rindas ir išauklėti sau vertus ipėdinius ypa-tose Balevičių, d-rų Zimontų ir kitų, kad atitrunkus amžinus var-go, skurdo, darbo žmones nuo atbudimo, įieškojimo tyro mokslo ir ėjimo kartu su kitų tautų darbininkais prie galutinio išsiluosavi-

mo. Kad tas tiesa, tai liudija kėsinimasis vieno iš atžagareivių taut. lydero d-ro Graičuno patraukti tulą Chicagos kulturos įstai-gą, kad toji daleistų po savo vėlavą vesti «kiltąją» agitaciją.

Ar dabar *Lietuvai* bus aiškus jūdviejų varnų tikslas?

Čicagos Skurdžius.

Išėjo N2 *Laisvosios Žmonijos*; galutinai paaiškėjo jos tikslai ir troškimai: ji skiriama platinti anarchizmą tarpe lietuvių.

Taip, nauja lietuvių visuomenei idėja ir kartu nauji melagiai tarp lietuvių.

Įžengiamamjame straipsnyje redak. *Laukis* sako, kad netikėtai susilaukęs neparėmimo iš pusės sąjungiečių, kad sąjungiečiai varą agitaciją prieš pirkimą *L.Ž.* ir kad sąjungiečiai nepripažįstą lais-vės nuomonių.

Čia jau redaktorius persiskiria su teisybe, juodina pats save.

Pasižiūrėkime gi, kaip ištikro yra. Beveik visi *L.Ž.* bendro-vės nariai yra (pakol kas) sąjungiečiai ir kai—kurie bendrovės viršininkai užima kartu tulos LSS. kuopos komitete vietas. Ats-kių num. pardavinėtojai Chicagoje ir pagarsintas surašas agentų rodo aiškiai, kad sąjungiečiai daugiausia remia *L.Ž.*; ir dar *L.Ž.* red. sako, buk sąjungiečiai nedaleidžia ir nepripažįstą laisvės nuo-monėms.

Čicagos Skurdžius.

AMERIKA.

Kiek lėšuoja trustų «ardymas».

Washington. — Teisdarystės skyrius jau 10 metų, kaip «ardo» trustus ir jau lėšavo Jung. Valstijų valdžiai \$3 000,-000 suvirš. Bet nei vienas trustas neišardyta. Politikieriai advokatai trustų «ardymą» pavertė į labai pelningą sau biz-uj Pav, F.B. Kellog, garsiausias trustų «ardytojas», kuris ardė Standard Oil trustą ir vienkart buvo Plieno trusto advo-katu, už «ardymą» trustų suėmė iš valdžios \$59,000 algos nuo 1907 m. iki 1911 m. Kitas «specijališkas» advokatas J. B. McReynolds gavo \$61,000 algos už «ardymą» Tabako truste. Apart minėtų algų, trustų «ardytojai» parokavo sau apie po \$10.00 į dieną ant pragyvenimo, kuomet jie važinė-jo dėl trustų «ardymo», ir valdžia pati apmokėjo jiems atsky-riam geležinkelio lėšas.

Hitchcock — laiškanešių «draugas».

Washington. — Generališkas krasos viršininkas Hitch-cock, kuris ilgai kovojo prieš pakėlimą algos kaiminiams laiškanešiams, iškilmingai dabar apsigarsina, kad jis pakelia tiems laiškanešiams algą po \$100 į metus Ištikrųjų gi, kong-resas nutarė, kad kaiminiams laiškanešiams alga butų po tiek pakeltą, o Hitchcock laike pa-kutinės kongreso sesijos aštriai priešinosi pakėlimui algos. Bet jis pamatė, kad republiko-nų partijai farmerių balsai labai reikalingi ir žinojo, kad laiškanešiai aššneka politiką su farmeriais, todėl ir apsiskelbė esąs didžiu kaiminių laiškanešių draugu.

Daugiau «dirbamųjų popierių».

New York. — Pernai New Yorke ištuota «dirbamosios popieros» 18,537 vaikams 14 metų amžiaus. Nei pusė jų. kuriems buvo duota «dirbamosios popieros», nebuvo baigę

pradinę mokslo. Šįmet dar daugiau tokių vaikų atsiūkta į Sveikatos skyrių (Board of Health), reikalaujanti darbo popierų. Aprokuojama, kad šiais 1911 metais bus apie 35,000 keturiolikos metų vaikučių-kandidatų į «darbą». Kurie tėvai gali pramisti, neverčiant kudukius prie pirmalaikinio darbo, tai daleidžia savo kudukiams baigti bent pradinę mokyklą. Bet ar mažai tokių tėvų, kurie dėlei senumo arba ligos turėjo pasiimti «išvaymo popieras» iš darbo? Taip, dėlei duonos karnio dabartyje kudukiai priversti yra aukauti savo ateitį.

Nuodytojai prieš drą. Wiley.

Washington. — Augščiausiojo Teismo pirmininkas Wickersham ir žemdirbystės ministeris Wilson, kapitalistų pavidėliai, padarė suokalbi pavyti nuo tarnystės drą. Wiley, chemijos biuro viršininką. Mat, kapitalistams Wiley nepasiduodavo, bet ištyręs, kad kokis maistas ar vaistai yra nuodingi ar kenksmingi sveikatai, jis viešai pranešdavo valdžiai ir žmonėms, ir reikalaujavo, kad būtų užginta tokiais daiktai nuodyti žmones. Taigi Wiley buvo ir yra rąstu akyse kapitalistų-nuodytojų, ir, dar Rooseveltui beprezidentaujant, bandyta prašalinti Wiley už «nepaklusnumą». Kaip tąsyk, taip ir dabar jokios kaltės jo ēdikai negali prieš jį surasti. Ir štai galų gale už ką jį kaltina — už tai, kad jis pasiskyrė sau už pagelbininką drą. Rusby, kuriam valdžia turėjo išmokėti \$1.600 už jo darbą dėl chemijos biuro. O reikia žinoti, kad dras, Wiley turėjo teisę bent tokią sumą išmokėti savo pagelbininkui, pasiremdamas ant paties Wilsono padavadijimo apie užlaikymą chemiškų-tyrinėtojų prie žemdirbystės skyriaus; taipgi ir Wickersham buvo davęs drui Wiley patarimą, sulyg kurio pastarasis galėjo apmokėti priderančią algą savo pagelbininkui. Jeigu Jung. Valstijų piliečiai daleis, kad Wiley būtų prašalintas, tai tuomi jie parodys, jog sutinke, kad nuodytojai «prašalintų» iš šio svieto tukstančius žmonių kas metai.

UŽRUBEŽIS.

Anglija. Neseniai išduota Anglijoj statistika nuo 1894 iki 1909m. nurodo, kad skatinės kriminališkų prasikaltimų Anglijoj auga gana sparčiai. Paduosime čia tik stambesnesias skaitlines.

Bėgyje penkių pirmųjų metų (nuo 1894 iki — 98m.) buvo su viršum 52,000 kriminališkų prasikaltėlių, bėgyje kitų penkių metų jau buvo 62,000 jųjų, o bėgyje paskutiniųjų penkių metų (nuo 1904 iki — 09) — 68,216 krimin. prasikaltėlių.

Kad tas smarkus prasižengimų augimas yra artimame ryšyje su ekonomišku liaudies padėjimu, tai geriausiu darodymu yra tas faktas, kaip parodo statistika, kad ypatingai dauginasi skaitlius prasikaltimų prieš nuosavybę. Ir tas apsireiškimas randasi ne vienoj tik Anglijoj: tas-pat pastebėta Francijoj, Vokietijoj ir Italijoj.

Iš tų faktų statistikos sustatytojai, rodosi, galėjo pamatyti tikrą priežastį, gimdančią vis besidauginantį skaitlių prasikaltimų.

Bet juk ant to jie ir buržujai arba buržujų ranklaižiai, kad jieško ti prasikaltimų priežastį ne ten, kur privalo.

Priežastį augančių prasižengimų visose kapitalistiškose šalyse ponai statistikos sustatytojai mato «nusilpnėjime liaudyje morališko (doros) jausmo»!

Austrija. Tuojaus po parlamento rinkimų padavė rezignaciją prekybos ministeris Weisskirehner'is ir kelių ministeris Glombinskis. 20 birželio ir patsai ministerių pirmininkas von Bienert rezignavo. Priežastis tų rezignacijų yra ta, kad buvo supešti krikščioniškieji socialistai tik-ką praėjusiuose rinkimuose. Imperatorius pavedė baronui Gautsch suorganizuoti naują ministeriją. Gautsch jau pirmiau yra buvęs ministerių pirmininku ir prie jo tapo įvykdytos dabartinės parlamento rinkimo reformos.

- d -

Portugalija. Oporto miesto socialistai pareikalavo, kad naujai susirinkęs parlamentas išrinktų tam tikrą komisiją, kuri peržiūrėtų rinkimų pasekmes. Ir išrinkta komisija surado, kad vienas mandatas Oporto mieste priklauso socialistui kandidatui, drg. Manuel Hoze de Silva. Portugalijos socialistai labai džiaugėsi, kad jie gali turėti nors vieuą savo atstovą šiame pirmutiniam Portugalijos gana demokratiškame parlamente. Džiaugtis ir mes galime iš tokio mūsų draugų pasisekimo toje šalėje.

- d -

Persija. Persijoj viešpatauja anarchija, kaip praneša Londono laikraštis Standard. Jis sako, kad visi ministerijos nariai ūmai rezignavo, nedavę jokios žinios apie tai pirmiau. Visoj šalyj esą pilna valkatų ir galvažudžių, kurie padarę prekybą negalimu dalyku. Plėšikai sudeginę apie 40 sodžių ir miestelių.

DARBININKU GYVENIMAS.

Amerikoje.

Los Angeles, Cal. — Šiame mieste nuo pradžios 1911 m. iki šiam laikui darbininkų unijos pasididino 6874 nariais. Laukiama, kad, iki pasibaigs šie metai, Los Angeles'o unijos turės į 10,000 narių. Iš priežasties to, kad susitvirtino unijos, daugelyje darbų pasigerino darbininkų padėjimas: susitruppino darbo valandos ir pasiaugštino mokedstis. Kaip žinoma, Pirklių ir Fabrikantų Susivienijimas, kurio pirmininku yra generalas Otis, per daug jau skriaudė unijinius darbininkus, ir tuomi, vietoj nusilpninti, prisidėjo prie sustiprinimo unijų — privedė darbininkus prie geresnio susipratimo; gi suėmimas brolių McNamarų atkreipė unijinių darbininkų atidą į socializmą, kaipo vienatinę darbininkų kliasos viltį.

New York, N. Y. — Šaldytos smetonos (ice cream) darytojai sutvėrė uniją ir reikalauja, kad darbdaviai ją pripažintų; kitaip, straikuosią. Apart pripažinimo unijos, jie reikalauja, kad visi jie būtų laikomi darbe šią vasarą ir kad būtų duodama jiems šventadienis. Lygšiol jie dirbdavo visas septynias dienas savaitėje, už ką gaudavo \$7-\$13. Bet tryliką dol. labai retas kuris tegaudavo. Šaldyta smetona paprastai daroma šlapiuose ir tamsiuose sklepuose. Į daugumą tokių sklepuų niekad neužžvelgia saulės spindulys.

Chicago, Ill. — Valstijos advokatas Wayman liepė teisėjui Honore paleisti iš kalėjimo Simoną O'Donell, prezidentą Chicago Budavojimo Darbų Tarybos; Tomą Kearney ir Jokubą Garrisoną agentus Suvienytų Plumberių Bendrovės, kurie neseniai buvo įdarinti užmušime Vincento Altman. Wayman atleido įtartus darbininkų urėdninkus todėl, kad svarbiausias jo liudininkas Frank Parde

pasirodė «neužsitikimas», t. y. neganėtinai gudrus, kad galėtų meluoti ir nebūti sugautas.

Maurice Enright, unijinis darbininkas, kuris yr kaltinamas, kaipo patsai Altmano užmušėjas, dar nepaleistas.

Kada Chicagos kapitalistiškų laikraščių trustas kriocte kriočkė, kad minėtiejie darbininkų tarnai būtų pakarti, *Chicago Daily Socialist* parodė, kaip tie laikraščiai buvo parsisamdę kapitalistams, kurie padarė suokalbi ant darbininkų atstovų gyvasties. Ačiu tam, kad *Daily Socialist* atskleidė žmonėms kapitalistų planus, buvusioji Grand Jury nepasmerkė nei vieną darbininkų urėdinką ir laikraščiai buvo priversti paliauti rėkę, idant pakarti įtartus darbininkus.

Dabar yra išrinkta nauja Grand Jury, kurioj didžiama yra architektai ir dirbtuvių savininkai. Priegtam, Wayman «gavęs» geresnius liudytojus. Sakoma, kad tie liudytojai siulijosi įtartųjų darbininkų advokatams, kaipo liudytojai už įtartųjų nekaltumą.

U ž s i e n y j e.

VIII Tarptautiškas Audių Kongresas. Amsterdame, Holandijoje nuo birželio 12 iki 19 š. m. buvo tarptautiškas audėjų kongresas, kuriame buvo atstovai nuo 430,036 darbininkų. Pagal šalis dalinosi šiaip: iš Anglijos buvo atstovai nuo 200,000 darbininkų, Vokietijos — 117,000, Francijos — 40,000, Austrijos — 30,000, Belgijos — 18,000, o likusioji dalis buvo nuo Šveicarijos, Danijos, Holandijos, Ungarijos, Bulgarijos, Svedijos ir Serbijos. Nuo VII audėjų kongreso, kuris buvo laikytas treji metai atgal Vienoje, organizacija nužengė nelabai toli. Priežastis — ekonominis kryžis. Vienok organizacijos viduriniai reikalai sustiprėjo. Išde randasi 136,000 frankų. Bėgyje pastarųjų trijų metų organizacija šelpė 2,000 darbininkų. Kongresas nutarė, kad ateityje išde pinigai negali nusmukti žemiau 100,000 frankų. Priešingame atsitikime nuo kiekvieno nario bus imama 5 santimai (1c.) ekstra mokesties.

Anglijos delegacijai įnešus, tapo nutarta vesti neatlaidi kova už įvykdinimą 8 val. darbo dienos. Čion turime patėnyti, kad pirm trejų metų tuli anglų delegatai priešinosi 8 val. darbo dienai. Tatgi jau progresas yra. Kongresas nutarė vesti agitaciją už įvedimą moterų ir vyrų inspektorių iš darbininkų tarpo, taip kad jie būtų pačių darbininkų renkami. Nutarta taipgi vesti agitaciją, kad būtų panaikinta bausmės darbininkams už pasivėlinimą į darbą ir sugadinimą darbo. Ant galo, nutarta drauge su viso pasaulio proletarijatu vesti antimilitarišką propagandą, kovojant už panaikinimą karių, stovinės armijos ir laivyno.

— d' —

K O R E S P O N D E N C I J O S.

ELIZABETH, N. J. Singerio siuvamųjų mašinų dirbtuvėje dirba apie 15,000 darbininkų, kurių tarpe yra nemažai ir lietuvii. Darbai labai sunkūs, ypač liejyklose ir ant plėciaus, kur daugiausia dirba lietuviai.

Dirbama nuo 7:30 val. ryto iki 5:45 vakaro, su pertrauka 45 min. pietums. Mokama paprastai 15 c. į valandą vyrams ir nuo 8 lig 12 c. vaikams ir merginoms. Prie mechaniškų darbų mokama ir po daugiau ir dirbama nuo štukų, bet darbai dar sunkesni.

Susipratimas tarp darbininkų menkas ir todėl gal pasisekti kompanijai įvykdyti šį negėistiną darbininkams sumanymą: kad darbininkai nereikalautų iš kompanijos atlyginimo už sužeidimus, apturėtus dirbtuvėje. Kompanija išdali-

no visiems savó darbininkams lapelius, kuriuose sako, jog ji samdo darbininkus su išlyga, kad jie, priimdami kompanijos darbą, atsisako nuo atlyginimo už sužeidimus jos dirbtuvėje, kurį tai atlyginimą pripažįsta New Jersey valstijos įstatymai. Čia yra daug pavojingų mašinų, kurių daugelis ratų neapdengta, dėlko tankiausiai ir atsitinka sužeidimai ir mirtys.

Praeitą žiemą «steelwork» skyrių užgulė geležis vieną lenką, kuris ant vietos paliko gyvybę. Bosai matė, kad geležis sukrauta negerai ir kad anksčiau ar vėliau nugrius, bet nepasirupino perkrauti, pakol neužmušė darbininką. Kiek atsikartoja smulkesnių sužeidimų, tai nei neprašysi.

Taigi, draugai darbininkai! minėtu kompanijos sumanymu mes liktume labai nuskriausti: palikę be rankos ar be kojos mes nieko negautume. Todėl nesibijokime pasipriešinti jiems, jeigu mus vers pasirašyti, kad mes sutinkame. Nesirašykim nei vienas! Velyg lai mus išvaro sveikus iš dirbtuvės, negu sužeistus. Laikykimės viens už visus, o visi už vieną ir rengkime tam tikslui susirinkimus dėl platenio apkalbėjimo.

P a š — P u i k a.

M O T E R U S K Y R I U S.

Įstatymai link darbo valandų moterims.

Pastaraisiais laikais padaryta daug atmainų įstatymuose kas link moterų darbo.

Pietinėje Carolinoje neseniai išduota įstatymas, sulyg kurio moteris, dirbančios vertelgystės (komercijinėse) įstaigose, neturi but verčiamos dirbti daugiau, kaip 60 valandų savaitėje, neturi buti laikomos darbe jokią dieną ilgiau, kaip 12 valandų, ir turi buti atleidžiamos iš darbo ne vėliau, kaip 10-tą val. vakaro.

Washingtono ir Californijos valstijos išleido 8 valandų darbo dienos įstatymą moterims. Washingtono valstijos įstatymas yra pritaikytas tiktai prie vertėviškų ir mechaniškų darbų, skalbyklų, viešbučių ir valgyklų, tuo tarpu kaip Californijos įstatymas užveria savyje fabrikas, telegrafų ir telefono ofisus ir ekspreso kompanijas ir ofisus.

Missouri ir Utah praleido 9 valandų darbo įstatymą. Utah's įstatymas yra priverstinias ir lignonbučiuose.

Massachusetts'e įvesta 54 valandų darbo į savaitę įstatymas. Ohio valstija išdavė įstatymą 54-rių darbo valandų į savaitę, kuris daleidžia 10 val. dienos darbą ir turi galę visose įstaigose, apart vertelgystės, viešbučių ir dirbtuvių sudėjimui mėsos, žuvis ir kitų valgomųjų daiktų į dėžutes (kianus).

Illinois'o 1900 m. įstatymas apie darbo valandas moterims užtikrina 10 val. darbo dieną visose mechaniškose įstaigose, fabrikose, skalbyklose, viešbučiuose, valgyklose, telefono ir telegrafų įstaigose, pasilinksminimo vietose, ekspresų kompanijose ir viešose (publiškose) įstaigose.

Wisconsin'o valstijoje moterims darbo laikas yra aprubėzuotas iki 55 val. į savaitę ir iki 10 valandų į dieną, bet, jeigu dalį darbo reikėtų atlikti po 8 val. vakaro ar prieš 6 val. ryto daugiau kaip sykį į savaitę, tai moteris tokiuose atvejuose tedirba tikrai po 8 valandas į dieną, bei 49 val. į savaitę.

Minnesotos valstija baudžia darbdavius už sulaužymą 10 val. darbo dienos įstatymo ir tas įstatymas turi galę fabrikoje, machaniškoje ir veirteiviskoje įstaigoje.

Vienatinis dabar reikalingas dalykas yra priversti kapitalistai išpildyti tuos įstatymus. — The People.

Stiprus žodžiai merginoms.

Be sveikatos gyvenimas yra tai kankynė, todėl merginos turi atkreipti atidą į užlaikymą sveikatos, kaip į vieną iš pirmiausiųjų savo pareigų. Mergina privalo laikyti savo sveikatą už tėvainystę (paveldėjimą), perleistą busimoms gėntkartėms.... Protas turi įtekmę ant žmogaus fiziško stovio ir gali pagėlbėti kunui atgriebti sveikatą; iš antros pusės, prasta sveikata išdėveja ir suvargina protą ir nervų sistemą. Pagėidimai nusilpnina gyvybę ir veikia, kaip kokie nuodai. Nesuvaldomas užvydas (skaugė) ir rustybė pagadina vidurius ir esti atsitikimai, kad išveda žmones iš proto....

Tikrās kvėpavimo budas yra tame, kad, uždarius burną, kvėpuoti nosia ir turėt nesuvaržytus šonkaulius. Ant laimės, kiekvienas dabar žino pikta, kuris paeina iš didelio susivaržymo, taip kad dabar žiurima į perdrug ploną liemenį, kaip į bjaurumą ir kvailybės pasekmę.... Dar daugiau, klausimas, ar mergina tinka darbu ar ne, daug priguli nuo to, ar ji rupinasi savo fizišku stoviu ar ne. Kur ji nebutų mokykloje, kolegijoje, ofise, dirbtuvėje ar krautėvėj, protingas darbininkas visados atmena, kad šios dienos mergina yra rytojaus motina ir kad negema tvirta gėntkartė iš motinos su suirusia sveikata. — A. R. Barnard.

Moterų balso diena.

Šiandien yra daugiau moteries balso diena, negu pati moteris ar daugelis jos brolių supranta. Tiesa, garsingas balsas kartais girdėtis iš pusės moterų, kariaujančių įgijimui balsavimo teisių. Bet kaip mažai tesuprantama, kad tasai balsas yra apsireiškimu to įstabiai didelio sciejologiško fakto — kad moterų lytis atbunda moteriškame susipratime! Juk pasaulis rengiasi jau prie mesijaniško (mesijosiško) atėjimo moteries dvasios, dvasios, kuri yra kiltesne dalimi žmogiškos dvasios, kuri meilę stato į vietą prievartos.

Giliau įsiziurinti į dalykus ir pastovesnė už vyrų savo dvasiškuose jieškiniuose, moteris turi daug didesnę dvasios drąsą. Šių dienų vyras svyruoja tarp savo dvasios balso ir pasaulio netikybės, ir jis savo išsireiškimuose pasirodo ar abejojančiu, ar apsiginaučiu, ar susijudinusiu, ar per daug garsiu bei rėksningu. Moteris šauka apie tuos pačius dalykus su ramiu persitikrinimu. Naturališka vyro rolė, kaip duonos pagamintojo ir pramonijos ir kazygysčių vedėjo, išauklėto jame (po priedangu spēkos ir tiesaus veikimo) didelį bai-

lumą ir netiesumą. Tuo tarpu kaip moteris, silpnesnėji lytis, pritraukimui vyriškos lyties yra išsidirbusi tulus netiesumus paviršutiniuose prietikiuose, ji pasilieka absoliutiškai paprasta ir tiesi savo Gilesniame gyvenime. Jeigu pastatysime poeziją moterų prieš poeziją vyrų, tai pamatysime, kad vyrų poezija stebėtinai atsižymi savo nepastovumais, abejojimais, apėjimais užuolankomis apie dalykus ir išdirbtais dailiais filosofavimais, kada ta poezija turi pasakyti ką, lytinį dvasių, arba kada prisieina jai išreikšti Gilesnius sielos jūdėjimus. Jeigu gi, antrą vertus, prieš vyrų poeziją pastatysime moterų poeziją, tai atrasime, jog pastarųjų poezija atsižymi savo ramiu, paprastu, tiesiu dvasišku ir jausmiu išreiškimu ir drąsiu išreiškimu to, ko vyrai bijosi, kaip per daug najiviško dalyko. — Forum.

BELETRISTIKA.

K. Jusiuškaitis.

Šaudykle

Studentas Andrius Tamošaitis vikriai ir lengvai per treją išoko į klebonijos sodą ir, švilpaudamas kazin kokį linkmą motivą, nužingsniavo į rumo pusę; įėjęs į kiemą, sutiko mergaitę, nešančią vandens kibirus.

— Širduže, ar klebonas jau atsikėlė? — paklausė jos Tamošaitis.

— Nežinau, ponaiti, rodoš dar tebemiega.

— Ilgai, — ir studentas, striktelejęs kelis šuolius, atidurė ant verandos. Stiklinės duris į priėngį jau buvo atrakintos. Tamošaitis įėjo į gerai pažįstamą rumą. Jis tankiai apsilankydavo čia, nekartą kunigą Rudvilą anksti rytą ir iš miego jau žadino: pats klebonas sakydavo studentui:

— Su manim nedaryk ceremonijų: jei kuomet rytą norėsi pamėdžioti, atėik šaudyklės, žinai, ir aš pats tą sportą labai myliu.

Tamošaitis perėjo priėngį, mažą pailgą saloną ir įėjo į gabinetą. Viskas dar miegojo, nebuvo gyvos sielos. Dideliais žingsniais peržingsniavęs ruimingą gabinetą, atsargiai pabarškino į miegamojo kambario duris. Niekas neatsiliepė. Lukterėjęs subarškino tvirčiau — už durų pasigirdo neaiškūs šnibzdėjimas, kažkas sušlamėjo. Už valandėlės miegustas ir nekantriu balsu kunigas Rudvilas paklausė:

— Kas ten?

— Aš, — atsiliepė studentas.

— A, ponas Andrius, meldžiu palaukti kiek, tuoj jau apsitaisysiu.

Tamošaitis priėjo prie lango, plačiai atidarė abi puses, visa krutine kvėpavo gryną ryto orą ir džiaugėsi prisikelusiu gyvenimu.

Klomboje ta pati mergaitė, kurią jis sutiko su kibirais, ravėjo loveles ir tyliai niuniavo dainelę.

— Sesute, dnoek man žolynų, paskink! — šuktelėjo studentas.

— O, ko ponaitis užsinorėjo! Neturiu laiko, atėik pasiskirsi, — linksmi nusijuokė mergaitė ir vėl tęsė pertrauktą dainą.

Tamošaitis užlipo ant palangės ir jau norėjo šokti laukan, bet tuo laiku įėjęs į gabinetą klebonas sulaiėė jį:

— Ar ponas Andrius pašėlai?

— O, ne! Norėjau iš tamistos klombos pasiskirti gėlių, — ir studentas nusileido nuo palangės į kambarį.

— Kas tamistą taip anksti nešioja? — sužiovavo kunigas.

— Visai neanksti, jau šešta.

Klebonas Rudvilas žvilgtėrėjo į bronzinį laikrodį ant etazerės.

— Tikrai neanksti, permiegota mano.

— Koks puikus šiandien rytas! Pažiūrėk tik tamistą į orą, — linksmi plepėjo studentas. — negalėjau ilgiau iškėsti lovoje, taip ir traukia į laukus. Ar nepaskolintum kunigas man šaudyklę, eisiu į tyrelį papyškinti.

— Gerai, tik nežinau, ar bernas bus išvalęs. Eikim į šeimyninę, pamatysime.

Abu ėjo.

— Aš vakar saulei leidziantis buvau išėjęs pakuprinėti, — kalbėjo klebonas.

— Girdėjau šaudant...

Klebonas pasakėjo apie medžioklę, džiaugėsi: užmušė dvi riebias antis.

— Ak, bučiau užmiršęs, — prisiminė Tamošaitis valgomajame kambarij, ar kunigas negalėtum man duoti savo laikrašėio, man vienas straipsnis reikalingas, tik nepamenu kelintas numeris...

— Yra gabinete, nueik, išsirinksi, kol aš atnešiu šaudyklę.

Studentas sugrįžo į gabinetą ir ėmė riaustis po laikrašėių kruvas, suverstas kampuose, ant etazerės lentynų bei įkios tvarkos. Umai jo ausis išgirdo moterišką balsą:

— Ko ten tursai, eik šian!

Jis negalėjo nuvokti, kur ir kas kalba. Vėl įsikniaupė į knygas. Kiek lukterėjus, tas pats balsas atsikartojo, tik jau rusčiau ir skardžiau.

— Ar už ausies reikės atsivesti!

Tamošaitis pakėlė galvą; dabar aišku buvo: kalba miegamajame klebono kambarij. Studentas norėjo atspėti, ke no tat balsas, bet greitai atsivėrė duris ir į gabinetą įšoko vienuose marškiniuose, atlapa krutine pana Domicelė-kunigo Rudvilos šeimyninkė. Moterė, pamačiusi svetimą žmogų, baisiai persigando, riktelėjo:

— O, Jezau! — striktelejo atgal ir užtrenkė duris.

Tamošaitis ilgiau nebegalėjo riaustis po laikrašėius Purkšdamas juokais, užsispaudęs burną ranka, išbėgo iš ruma ant verandos, parkrito ant suolo ir visas kratėsi nuo kvatojimo.

— Ar ponaitis surudijusią geležėlę radai? — atsiliepė mergaitė iš klombos.

— Radau!...

— Tamista jau ėia, meldžiu, — duodamas šaudyklę studentui, pratarė kunigas Rudvilas dar iš prieangio.

— Ačiu. Ek, pasimedžiosiu!

— Laimingai, — klebonas plačiai sužiovavo, uždengdamas burną minkšta ranka.

— Kunigas turbūt šianakt blogai miegojai, išbalęs kasžin kodėl? — stačiai žiurėdamas į akis klebonui, mažumėli prasišiepė studentas.

— Koks ten miegas, diegliai visą badą, naktimis nesuglaudžiu akių...

— Einame pamėdzioti, visos ligos išlakstys!

— Ne, pone Andriau, negaliu dabar, tuojaus eisiu mišias laikyti.

— Jei taip, aš tamistos netrukdyšiu. Sudiev.

Tamošaitis užsimetė šaudyklę ant pečių, kilstelejo kepurę ir lengvai nuėjo, švilpaudamas savo ariją, į kurią retkarėiais pynėsi jaunas juokas...

AD saulė raudona už regraėio slenka,
Pramžius kad beria šaltąsias rasas;
Kad žemė gaivinanti šviesos netenka —
Vėjalis kad glosto Praurimės kasas...

Tad mintis, lyg greitas lakūnas erelis,
Ilgėsi masinamos lankosi vis
Kur mielos sodybos... sukrypęs namelis...
Kur tvaksi meiluzės jautrioji širdis...

St. Strazdas.

A. Žagaras.

T i k i u.

4-ta liepos 190* metuose ant kalnelio prie mėnulio šviesos sėdėjo Minerva Venslauskiutė su Albertu Vabalu. Liepos ziedai ir lapai skleidė savo aromatą. Svelnus pavasario vėjalis maloniai glamonėjo Minervos keliatą palaidų pluoštų tamsiai-geltonų plaukų, — kurie plevėsavo ant jos gražaus veido, ir putė į jos ausis tolimos muzikos stebuklingus balsus.

Motivai nedasinešė iki viršūnės kalnelio — toli, dasinešė viena tik melodija ... Melodija gyva, linksmi. Klausai jos ir gyventi norisi ...

Minerva prisiglaudė prie Alberto, padėjo galvą ant jo krutinės ir žiurėjo kur-tai į tolimą erdvę. Albertas apkabinė ją ir taisė jos plaukus, vėjo purenamus, ir jai nejutoms buėiavo juos. O kada jis žvilgtėrėjo į jos veidą, jam persistato: kokia ji graži ... žiuri, kaip Diana ir tyli.

— Kaip ėia ramu, kaip gražu, — tykia kalbėjo Albertas.

Minerva nieko neatsakė; ji ką-tai mąstė.

— Stai ir šikšnosparnis pralėkė virš mūsų galvų, — pakėlęs galvą į viršų, pastebėjo Albertas.

— Kur jis? Aš jų nemėgstu ... jis išrodo toksai bjaurus sutvėrimas: nei tai paukštis, nei tai žveris, — lyg ko tai baimėdamasi išsitarė Minerva.

— Tai nieko, — daug žmonių mės turime dar bjaures

nių jų pasielgimuose, o vienok gyvename su jais. Matyt, žmogus yra priešgamtinis sutvėrimas; šikšnosparnis, budamas bjauriu, kad ir nekenksmingu, nesirodo dienos laike, o tupi kur skylėn įlindęs.

— Aš mažai pažįstu žmones, bet, kiek suprantu, tai visi tie neteisingi ir vyliugingi žmonės nesibijo dieninės šviesos ir kiekvienam žiuri stačiai į akis.

Tą pasakius, Minerva bailiai pažiūrėjo Albertui į akis. Akis doros, teisingos, užsitikinčios, pilnos atvirumo ir man bent pasirodė jai. Tie nekalti ir najiviški žmoniukai, turintys doriškų akių, lenda ir tankiai sutvėrimėliai taip ir lenda ant akies užlekiama, kaip peteliškės ant ugnies.

— Taip, jie iš pripročio nesidrovi dieninės šviesos, — prakalbėjo Albertas, — ir jie tą viską, kas yra nedoru, skaito už paprastą ir priprastą išgyvenimą žmogaus sieloj, per ką ir nesidrovi savo bjaurių ir nedorų darbų.

— Sunku įlįsti į jų sielas, jie visuomet persistato tokiais angelais.

— Dar sunkiau pažinti moteris.

Albertas paėmė Miriervą už abiejų rankų ir, žiūrėdamas jai į akis, pasakė daug saldžių žodžių. Jis kalbėjo apie ideališką meilę, ideališką šeimynišką gyvenimą, jis kalbėjo geriausiai, kaip jis suprato. Jis dar nebuvo pažinęs tikros meilės ir nei nemąstė iki šiam laikui, kad galima būtų įsimylėti į ką ar mylimu būti. Netikėtas susipažinimas su Minerva, tankūs susidurimai, pasikalbėjimai, jos prielankumas jį zavėjo ir jis įsimylėjo į ją; ji suprato tą naują apsiरेikimą, bet visgi jo baimėjosi. Vienok dabar, įsidrąsinusi, bet silpnai, drebančiu balsu, ji prabilo:

— Kaip aš norėčiau, kad kas mane mylėtų.

Albertas rimtai atsakė:

-- Aš tave myliu!

Minerva atsistojo, pasitraukė atgal nuo Alberto ir įsispyrusiai žiūrėjo į jį. Jos mažas ir gražus veidelis rengėsi verkiti. Mėlynos akutės pradėjo dikičiai mirkčioti ir apsirasojo.

— Aš bijausi vyrų, jie tankiai prigauša, — graudingu balsu Minerva kalbėjo.

-- Argi jau aš toksai baisus išrodau? Aš neesu iš skaičiaus tų, kurie prigaudinėja ar suvylioja merginas.

Minerva atsisėdo, padavė jam ranką ir tvirtai spausdama tarė:

— Tikiu!...

Ant dangaus pavalai, tik-tik patėmytinai plaukė palši debesys. Mėnulio šviesa, liedamasi pro debesų plyšius, apskleidė dar tebesėdinčią porą, medžius, laukus ir nepermatomą erdvę... Aplink juos buvo ramu, tyku... Muzikos balsai nutilo... Albertas laikė Minervą apsikabinęs. Ji taipgi tylėjo. Abu buvo kokiame tai ramioje, kaip mėnulio šviesa, užmirštyje...

— Koksai gražus oras! — retkarčiais atsidusdavo Albertas, — tu nenušalai!

Vietoj atsakymo, ji glaudėsi prie jo...

Dvyliktoj valandoj Albertas pažiūrėjo į laikrodėlį ir užklausė:

— Ar ne laikas namo?

-- Aš čia galiu sėdėti, kad ir per naktį, -- šypsodamasi atsiliepė Minerva.

Jie tankiai vakarais lankė tą kalnelį. Lankė ir gerėjosi juomi. Dingo Minervos baimė ir neužsitikėjimas. Ir po metų juodu apšvedė, idant buti viso gyvenimo draugais...

SAJUNGOS REIKALAI.

Rajonų sekretoriams.

Draugai, malonėkite nepraleisti pro akis šį pranešimą, bet perskaite tuojaus parašykite laišką Centro sekretoriui, pranešant, kiek jūsų rajone yra kuopų, ir pažymėkite kuopų numerius. Tas reikalinga labai greit reikale S-gos viršininkų rinkimų. Tikiuosi, jog visi paduosite reikalaujamą informaciją.

L.S. S-os Centro Sekretorius A u g. P u r v i s,

LSS. VI-to Mass. rajono kuopų atydai.

Kuopo, kurios nėra užsimokėjusios proporcionališkai skolą, pagal nutarimą VI-to Mass. rajono konferencijos, laikytos Gardner, Mass. 1910 m., malonėsite tuojaus užsimokėti, nes dabar pinigai labai yra reikalingi bėgantiems reikalams ir atidavimui skolų, kurių randasi rajone.

Užklauskite: Kuri kuopa yra siuntusi krasos ženkliais (stampomis) proporcionališką mokesčių ant vardo pereitų metų izdininko J. Kugio? Malonėkite tuojaus pranešti šiuo antraštu:

P. J. Babilas, 1018 Washington St. Norwood, Mass.

Įspudis, įgautas LSS. VI--tam susivažiavime, ir žodis inteligentijai.

Praslinko tie laikai, kada laukėme išsiziojė VI-to LSS. susivažiavimo. Dabar jau po «seimui», ir viskas, taip sakant, perėjo «evoliucijos» keliu. Nenoriu aš čion išreklamuoti visus «seime» įgautus įspudžius. Tačiau, kad šitas «seimas» pabriežė platų kelią prie «evoliucijos» Sąjungai ir ne kurie dalykai yra jau per tą «evoliucijos» kelią pervartyti ir įkunyti, todėl vieną tų dalykų aš noriu čion paminėti, kuris man išrodo svarbiausiu, t. y. redaktorių ir «Kovą». Musų gerbiami delegatai-inteligentai VI-tame LSS. susivažiavime pranešė, kad jie mato reikalą prašalinti tuometinį «Kovos» redaktorių J. B. S. dėlei jo egojistiškumo, nelogiškumo, najiviškumo ir nekompetentiškumo redagavime «Kovos», ir prašalino. Na, jau aš neišduosiu savo nuosprendį, kaip aš atsinešu savo mintyje prie to dalyko, nes tai jau ne man spręsti. Tik viena, ar bus «Kova» ant toliaus logiška, etiška ir tobula, ar bus «Kova» populiariškesnė ir ar išnyks iš mūsų gerbiamo organo tie egojistiškumai ir najiviškumai! Tas tai man rupi, kad aš ir užsilaikyt negaliu, nepr-

taręs kelių žodžių į mūsų visus «intelligentus». Kaip žinome, visi «delegatai-intelligentai» ir pašaliniai jų simpatizuotojai išsireiškė, kad, prašalinus drg Smelstorių nuo «Kovos», «Kova» ims gerintis. Kas lieka daryti mums prasčiokam-tamsunėliams, kurie esam užsitikėję «intelligentams»? — Niekas kitas, kaip tik sutikt su «inteligetijos» nuomone ir išvadžiojimais, kurie yra intelektualiskai augščiau pakilę. Bet neužsirustinkit, gerbiamieji «intelligentai», kad šiame atvėjyje mes, žemesniejie, duosim jums vieną patėmijimą: Jeigu jūs ir ant toliaus suteiksite tiek dvasiško «peno» «Kovai», kaip pirmesiam redaktoriui beredaguojant ją, tai drąsiai galiu sakyti, kad «Kova» ir ant toliaus pasiliks tokia-pat! Nes vienas žmogus (koks jis nebutų) negali ir negalės visus užgandinti ir visų mūsų reikalavimų spragas užtvirti, nes tai ne vienos ypatos darbas.

Bet kad mes visi (kaip sakiau, kvailiukai), rėkdami prašytume: «Duokit mums geresnių raštų! o mes tau nieko!» ir negavę niekintume, jog mūsų neklauso mūsų redaktorius, arba dvasiškas penėtojas nuėjo sau neatkreipęs mažiausios atidos ant mūsų balso, tai jau kitas dalykas. Bet, jūs «intelligentija»! Jūs galite padaryti redaktorių energišku ir pilnu vyriškumo! Jums nēr atsakymo, kad mes turim redaktorių išsirinkę, ir lai sau dirba, o mes, mes et sau... Tai butų jau žodžiai ne tų intelligentų, kurie brangina socialistiską idėją ir laisvę visos žmonijos! Atsiminkit, gerbiama «intelligentija», kad jūs, kurie aktyviškai dalyvaujate ir tie, kurie simpatizujete LSSA. ir abelnam socialistiskam judėjimui, priariate neva, o nieko neveikiate, nieko nenorite priduoti, neivieno šapelio tam gyvam judėjimui. Užsitraukiat ant savęs didžiausią dėmę nuo tamsesnių savo brolių darbininkų. Nemanykite, kad mes esam bejausliai ir nemokėsim išduoti savo «credo», anot K.J. Virsnio. Štai jūs, matydami, kad vienas neįstengia vesti besiblaškančių suvargusių darbininkų minią, nepaduodate jam savo rankos ir nepagelbėjate jam rodyti kelią tai miniai, esą, tu išrinktas, tai tu ir vesk sau ją ir aprupink jos dvasiškus reikalus, ar tavo spēkos išneša ar ne. Jūs bijotės paimti plunksną ir pabriežti keliatą vyriškų žodžių, taip sakant, vietoj dabartinių vaikiškų. Jūs bijotės, kad tuos vyriškus žodžius nepaimtų kitas ant kritikos, nepatikėjęs, jog jūsų vyriški žodžiai tai neklaidingi. Žodžiu, jūs bijote veikti, bijote klaidas padaryti, nes jūs matot kitų klaidas, bet tų klaidų nenurodę tylite ir džiaugiatės iš savo neklaidingumo. Juk jums, kaipo intelligentams, reikėtų supracasti, kad, jeigu jūs pastatysit ką tokio nemirtino, tai galės ten ir iš kanuolių trunkyt, o jūsų nuoveikalio nieks neįstengs sunaikinti. Ir ko bijotis silpnesnio už save?

Ar tik tuom jūs remiatės, kad nevysi sykiu suspėja vienaip manyti? Kiek aš sugiebiau suprasti lig šiam laikui, socialistiskų pažvalgų «intelligentija» nenori, nors ir «logiskiausių» debatų turēt savo idėjoj! Intelligentai Sąjungai velija ramybę ir tylą (kad ir nelogišką). Na, o aš nuo savęs pridursiu: Tyla tik grabe!... Ir mano mamymas apie «intelligentiją» ir organą «Kovą» yra tokis: Jeigu ir ant toliaus toji vyriška «intelligentija» baidysis savo šeščelio ir statys savo

ypatą virš idėjos ir, kaipo «neklaidinga», sakys: «Kam aš duosiu savo raštus? Ten «mėšlynas», ten tik šiukšlės talpinama», tai didelei klys ir ant toliaus. Jūsų pereiga yra, gerbiamieji «intelligentai», paimt savo plunksną ir nušluot tas visas šiukšles ir jų vietoj pastatyt veidrodi! O tą visą galite jūs, gerbiami intelligentai, savo plunksna ir sveiku protu! Kitaip, turėsim dar ilgai šiukšlynuose voliotis ir gaudyt žuvytes po orą, kol atsiras toks, kuris tiesiai nuves prie jurių, kur tos žuvytės yra. Juk pamylėjom idėją, pamylėjom laisvę visos žmonijos!

Jeigu išpildys intelligentija savo prizadėjimus, tai užsipelnys pagarbą ir atmintį nuo tamsesnių savo brolių darbininkų. O kitaip, pasiliks vyliuge savo «kliasai», liksis melage. Lauksim.

Pijus Kaušius.

Link redaktoriaus pagelbininko.

Drg. K.J. Valys «Kovos» num. 27 š. m. paduoda sumanymą kas link reikalingumo redaktoriui turėti pagelbininką. Tas sumanymas dabar, rodos, labai tikty, nes nekuriems prie «Kovos» esantiems darbininkams palengvinome darbą arba padidinome algas. Sykiu reikalinga atida atkreipti ir į redakciją ir jos pereigas. Redaktoriaus darbas yra labai sunkus, gal sunkesnis už visų kitų, daug reik protiškų spēkų ir galvojimo, bet, kadangi Sąjunga nepertvirčiausiai finansiskai stovi, tai nors darbas redaktoriui reikėtų palengvinti, reikėtų paskirti pagelbininkas. Pereiti rinkimai parodė, kad ant redaktoriaus vos tik vienas drg. J.B. Smelstorius apsiėmė. Jei butų jis neapsiėmęs, gal butume be redaktoriaus likę arba butų reikėję samdyti ne-sąjungietį, o toks, žinoma, negalėtų atsakančiai mums tarnauti. Už pagelbininką galėtų buti ir kitur gyvenantis draugas, kuris supranta rašybą; visi jo raštai eitų per pirmojo redaktoriaus rankas, kuris, jeigu butų klaidos, pataisytų. Tokiu budu norinti draugai galėtų daugiau prasilavinti ir, laikui bėgant, atsirastų daugiau ypatų užimti redaktoriaus vietą, nereikėtų eimanuoti, kad stoka redaktorių, stoka gerų literatų.

Pagelbininko pareiga butų vesti draugijų bei partijų gyvenimo skyrių ir korespondencijas. Paduotos pagelbininko išlaidas Sąjunga apmokėtų, o gal atsirastų pasišventusių draugų, kurie dirbtų uždyką.

Centrališkieji mūsų komitetai privalėtų paimti tą į atidą ir įvykdyti. Mano nuomone, redaktoriui pagelbininką turėtų nominuoti Lit. Komitetas, o rinkti Veik. Komitetas. Šiaip ar taip, bet reikėtų išbandyti, o gal ir naudinga butų!

A. J. Neris.

Draugai, ka darote?

Drg. A. Žymontas, parvažiavęs iš LSS. VI-to susivaziavimo, pranešė man, kad susivaziavimas nusprendė išmesti mane iš darbo už vaidų kėlimą.

Už ką mane kaltina?... Nežinau. Juk, kuomet kilo didieji vaidai Sąjungoj, aš dar nei nesapnavau apie Ameriką ir tuos vaidus laikiau ir laikau už žemiausią apsiereiškimą.

Kuomet pradėjo kilti vaidai tarp Smelstoriaus ir Griniaus, nenorėjau jų matyti ir norėjau apleisti Philadelphia, bet, kuomet gavau darbą tik Chicagoj (pas Olševskį), o ant kelionės neturėjau pinigų, priverstas buvau likti ant vietos ir nesikišti į tą dalyką, tik ne drausti ar kurstyti ką (kaip susivaziavimas man primeta).

Kokias valandas perleidau nuo areštavimo Smelstoriaus iki atvažiuo drg. Žymontas, lai tik mano vieno sužeista širdis tejaucia...

Užstojus naujai administracijai, užtekėjo ir man šviesesnė saulutė ir visi buvome draugais. Bet tas žiburėlis vėl užgeso ir visa viltis žuvo su VI-tu susivaziavimu...

Nesijaučiau jokios kaltės, bet likau kalnu. Gal už tai, kad ant nekurių Griniaus užmetimų šiurkščiai atsakiau per «Keleivį» ir «Vien. Lietuvnikų»? Gal už tai, kad vaikiškus darbus satyriškai pajuokiau? O gal ir už tai, kad, pusantrų metų teisingai dirbdamas Sąjungai tik už 10 dol. į savaitę, prašiau 1 dol. viršaus, nes su šeimyna negalėjau pragyventi?...

Draugai, jūs mane išmetate iš darbo, prieš ką mes patį smarkiai kovojame, ir pasmerkiame išmetimą šeimynos ant gatvės be duonos ir darbo.

Aš sakiau ir sakysiu, kad bauskime prasikaltusius mūsų draugus: atimkime jiems balsą, suspenduokime ar išbraukime juos iš savo skaitliaus, bet niekad nemeskime šeimynos ant gatvės be budo pragyvenimui...

Mielai priimčiau savo užsipelnytą, o susivaziavimo paskirtą bausmę, jeigu man parodytų mano prasižengimus su liudytojais ir faktais viešai; tada smerkite mane, draugai...

Mielai sutikčiau stoti tarp keturių kalėjimo sienų, tai nors nematyčiau savo moteries ir kudikėlio alkanų ir jų kruvinų ašarų... Bet dabar?...

Nekaltinu susivaziavimo, nei komisijos, kuri mane apkaltino, bet kaltinu tuos juodus taškus, kurie dar gyvuoja tarp mūsų ir savo prasikaltimus, vaikiškumus, pešimąsi už meilutes suverčia ant žmogaus, kuris į tuos dalykus nesikiša ir smerkia juos.

Šitas teismas, kuris apkaltino mane, be pasiteisinimo, be parodymo kuom prasikaltau, atėmė iš manęs viltį, energiją, norą darbuotis ir jausmus ir, jeigu kas atsitiktų su manim nepaprasto, tad jūs, draugai, atsakysite už tai savo sąžine! Nes man jokio išėjimo nėra, kaip tik nejausti ir nematyti to visko, kas yra neteisinga...

Reikalauju, kad komisija viešai parodytų mano prasikaltimus, dokumentus, vardus liudytojų ir tuos laikraščius, į kuriuos aš rašiau prieš Sąjungą, ir straipsnių vardus. Tuomet, manau, dar man draugai suteiks «Kovoje» vietą pasiteisinimui ir daugiau nereikalausiu «Kovos» skilčių savo ypatai. Kitaip aš nepripažįstu tą apkaltinimą teisingu, kaippo nuo draugų sąjungiečių, nes tokius apkaltinimus sulaukia mūsų draugai tik Rosijos teismuose.

Draugai, bukime žmonės ir žiūrėkime, ką darome su savo draugais darbininkais!...

Laukiu kaltės prirodymo.

V. Jakštys.

Dėlei drg. J.V. Griniaus užmetimo.

Nuo tulo laiko drg. J.V. Grinius pradėjo ant mano patos užsipuldinėti ir juodinti mane. «Kovos» num. 28 k. jis padavė neteisingą žinią, kad II-ro rajono sekretoriui slėpęs nominuotus draugus į rajono sekretoriaus urėdą ir melagingai apskelbęs. Užbaigdamas jis sako draugams nedu melagystėms ir neteisybėms plėtotis. Kadangi aš nesijau jokijų melagystėjų padaręs nominacijose ir suktybių nenom todėl ant jo užmetimų visai neatsakysiu, nes tai būtų bekaltingas užėmimas mūsų brangioj «Kovoje» vietos. Pasiūsiu konferencijoj arba galiu visas nominacijų blankas parodyti rajono įgaliotai komisijai, nors ir šiandien. Ant pašių šauksmų ranka numoju.

Gestina būtų, kad rajono komitetas arba organ. patiktų tuojaus komisiją pertikrinimui nominacijų, nes labai sunku būti nuskriaustam. Gal 42 kuopa apsiimtų tą dalyką iširti. Už klaidas priimu didžiausias bausmes.

Ligl. II-ro rajono sek. A. J. Neris.

Labai papeiktina, kad draugas šmeižia draugą dėl jo kių ypatickmų. Redakcija, ačiu šmeižimams ir neteisingiems pranešimams, atsiduria keistame padėjime — praranda užsitikėjimą tuose, kurie paduoda ir teisingus pranešimus, kaip galima žinoti apie jų teisingumą? Jeigu dar atsitiktų patirti, kad vienas šmeižia kitą, tai priversti busime reikalauti atsakančių paliudijimų, pirm negu talpinsime ketnors įtarimus. O tas rašantiems bus nevisuomet palop ir pranešimai kartais turės susivėlinti, jeigu, pav., redakcijai prisieitų grąžinti atgal tokius pranešimus paliudijimui atklausinėti užsitikimų ypatų, ar tas ir tas yra tiesa.

R e d.

Raportai VI-tam LSS. Susivaziavimui.

Čion talpinama tik tie raportai, kurie VI-tame Susivaziavime priimti.
LSS. Centro Sek. A. P. Urvia

Raportas Pildomojo Komiteto.

Gerbiami draugai delegatai:—

Manome, kad draugai tėmijo Pild. Komiteto veikimą, kuri darbas buvo apskelbiamas «Kovoje», išskiriant mažesnius dalykus dėlei kurių nesvarbumo buvo nutarta organe vietos neužimti; todėl šiame raporte apie tą, kas nuveikta ir ką jau visi matėte, atkartosim.

Už svarbiausią laikome pranešti VI Susivaziavimui apie LSS stovį, kaip mes, P.K., esame patyrę savo darbe minėtoji tarnystėje.

Pirmuoju tokiu patyrimu randame, kad, nors P.K. rėdo ir tvarko visus dalykus, pavestus jam tvarkyti, jo nutarimai nesusomet yra pildomi tų, kurių pareiga yra juos išpildyti; kas paduoda komitetui daug bereikalingo darbo: nuolat užklausan, liepiant ir tariant tame pačiame dalyke; ir gana tankiai atlikimas dalyko esti suvėlintas, o kartais ir visai neįyksta.

Antra: Patėmijome, kad tarp Sąjungos draugų nėra tos sąjaukos, kuri būtų pageidaujama; kas matosi iš visokių užmetimų, skundimųsi ir skundimų, tankiai nepamatuotų, o tik klandžių ypatičkmų, bet kurie nemažai laiko, spēkų ir organe vietos suervoja savo išrišimul.

Patariame VI Susivaziavimui viršėliuėtus dalykus palmti at

apsvarstymo, nes jie didžiai trukdo Sąjungos darbą ir kenkia organizacijos augimui.

Taipgi patariame VI Susivažiavimui paskirti dalį arba visus Rev. Rėm. Kom. izde esančius pinigus LSDP. Centro Komitetui (dėl Vinco M. bylos), kuris atsišaukia į Sąjungą, idant draugai kuogreičiausia rinktų aukas, idant išnaujo pakelti bylą šios būdėlių aukos — Vinco ir kartu su juo nuteistų kalėjiman apie 20 žmonių. Ir, kadangi pagelba ūmai reikalinga, o aukų rinkimas neatsilieka greitai laiku, todėl patariame esančius RRRK. izde pinigus pasiųsti dėl to tikslo LSDP. C.Komitetui.

Toliaus pavedame VI Susivažiavimui išrišti klausimą Revol. Dalnų «Trimito», kurios jau atspausdintos, bet, dėlei nesutikimo paduotos sąskaitos su pirmiaus paduotu apiprekiavimu, knygos nebuvo partrauktos į «Kovos» administraciją.

Tolesniai iš P.K. darbų paaiškins Pil. Komiteto atstovas drg. J.S.Pruselaitis.

LSS. Pild. Komitetas { M.M. Račiūtė
J.S.Pruselaitis
B.K. Kondratavičius

Raportas LSS. Centro Sekretoriaus.

Gerbiami draugai:—

Turiu pasakyti, jog man smagu, kad turiu garbę raportuoti apie mūsų organizacijos stovį šiam Susivažiavimui, kuris, turiu vilti, nuveiks daug daugiau naudingų darbų labai viso Jung. Val. proletarijato, o ypatingai labai čion esančių lietuviškai kalbančių darbininkų. Kad šiame susivaž. yra proga nuveikti didelių darbų, tai tam yra motyvai: Pirmas — nuo paskutinio susivažiavimo prabėgo dveji metai, per kurių laiką atsirado daugybė naujų klausimų mūsų pačių organizacijoje, kuriuos draugai nori kuogreičiausiai ir kuoggeriausiai išrišti. Antras — skirimas visos Amerikoje esančios lietuviškos visuomenės į dvi priešingi klasi iššaukė daugybę naujų visuomeniškų klausimų, ant kurių mes, jei norime būti gyvenime faktorium, nevilkinančiai ir be išsikalbėjimo turime duoti savo atsakymą.

Dabar be jokių tolesnių išvadžiojimų eisime prie apžvelgimo mūsų organizacijos.

V a l d y m a s i s. S-os valdymuisi daug kliučių atsitinka ir daug bereikalingai pajiegtų ir darbo išiekvojama per pačius sąjungiečius ir jų ištaigas, iš priešasties neturėjimo rašytos konstitucijos, kuri būtų veiksmarodžiu visuose mūsų veikimuose; tuom tarpu turime tikrai tradicijonišką konstituciją, paremtą ant daugybės referendumų, komitetų tarimų ir aiškinimų.

Apart mūsų augščiausios įstatymdaviškos ištaigos, referendumo, pas mus turi valią gana svarbiuose klausimuose spręsti Veikiamasis K-tas, kuris pagalios yra visai nedemokratiška ištaiga, todėl kad jos nutarimams turi pasiduoti visos S-gos kuopos, o patsai Komitetas renkamas per kuopas, priklausančias prie rajonų, ir tokių kuopų S-je yra mažuma. Taigi V.K-tas jei ir išreikštų savo rinkėjų norą, vienok tasai noras yra mažumos noras S-je.

Laikė mano buvimo Centro sekretorium, duryk atsibuvo S-gos Centro viršininkų nominacijos ir rinkimai. Nubalsavimui tapo paleista dvylika referendumų, iš kurių septyni nubalsuota, o penki balsuojama. Iš nubalsuotų pirmas buvo balsavimas V Susivažiavimo protokolo; tas referendumas tapo priimtas, išskyrus keliatą paragrafą. Antras referendumas, — kad organas turi būt atdaras gvildenimui įvairių srovių, pradėnant nuo reformistų socialistų ir einant į kairę, tapo priimtas. Trečias, — kad VI susivažiavimas turi įvykti 1910 m., atmestas. Ketvirtas, — kad būtų perkeista referendumų tvarkymas, priimtas. Penktas — paskirti algas Ad-riui ir C.Sekretoriti; iš paduotųjų propozicijų šio referendumo tapo priimtos dvi, sulyg kurių Ad-rjui turi būt mokama \$60.00 į mėnesį, jei pažįsta spaustuvės darbą, \$50.00, jei nepažįsta, o C. Sekr. \$15 į mėnesį. Šeštas — atmesti V.K-to nutarimą,

kad algą imanti S-gos viršininkai būtų samdomi per Centro K-tus, priimtas. Aštuntas, — kad VI susivažiavimas turi įvykti 1911 m., priimtas. Taipgi viena ir pirmutinė statistika tapo surinkta.

Apie komitetų tarimus nieko nekalbėsiu, nes jie visiems buvo matomi iš organo, tik trumpai čia paminėsiu, kad sąjungiečiai labai mažai tesvarsto savo komitetų nutarimus bei referendum paduotus įnešimus, kas yra negeistinu apsirėiškimu ir per ką tankiai buna priimami visai netobuli įnešimai bei lieka įstatymu vienas ar kitas nelemtas komitetų nutarimas.

S-gos valdymosi klausime iš savo pusės patarčiau šiuos dalykus: a) Pasigaminti kuoggeriausiai rašytą konstituciją, b) Kad V.K-tą rinktų ne vien rajonų kuopos, bet ir visa Sąjunga. Rinkti ant dvejų metų ir rinkti taip, kad išeitų po vieną narį nuo kiekvieno šimto sąjungiečių; pusę nuo visų narių perrinkti pirmą metų, o antrą pusę kitą metų, taip kad tame komitete visada būtų pusė draugų, gerai apsipažinusių su reikalais, ir c) Paraginti sąjungiečius, kad jie daugiau svarstytų per organą paduotus įnešimus.

T v a r k y m a s i s. Visus S-gos reikalus tvarko, kaip žinote, P.K-tas, C. Sekretorius ir Administratorius. Apie jų darbus galite spręsti iš organo. Čion draugų atidą tik ant to fakto noriu atkreipti, kad mūsų draugai, neprisilaikydami taisyklių, padaro labai daug bereikalingų darbų savo poreigų pildytojams.

O r g a n i z a c i j o s a u g i m a s i r s t o v i s. Kuomet aš užėmiau vietą, kaipo liglaikinis sekr., 1909 m., tada buvo viso 124 kuopos, iš kurių tarpo taipgi susidarė 8 rajonai. Siandien kuopų skaitlius yra 164, iš kurių dvi (130, 149) kuopos yra susijungusios su kitomis, o keturiolika neveikiančių. Tad gi veikiančių, geriau pasakius, mokestis mokančių kuopų yra 148. Rajonų dabar turime 9. Iš esančių rajonų už vis silpniau gyvavo VIII, bet dabar, ačiu Chicagos kuopų pasidarbavimui, tas rajonas atsigavino ir veiks ant toliaus, bet prie to rajono priklausys tik Chicagos ir apielinkės kuopos.

Apie S-gos stovį užvis aiškiau kalbės gautos skaitlinės nuo pirmos surinktos S-gos statistikos. Čion draugų prašau įsitęmyti tą, kad, kuomet statistika buvo renkama, S-je buvo 159 kuopos, sulyg paskutinių kuopos numerių. Iš visų tų kuopų atsiliepė tik-tai 63. Tokiu būdu, faktai skaitlinių formoje čion kalba nuo 63 kuopų tik-tai, o ne nuo visos S-gos. Statistika parodo, kas seka:

Tose 63-ose kuopose yra:

Narių	1056
Gera stovinčių iš to abelno skaitliaus.....	881
Moterų abelname skaitliuje.....	65
Turinčių pirmas pilietiškas popieras.....	336
» pilnas »	168
Mokančių anglišką kalbą	492
Vartojančių anglų literatūrą.....	210

Vartojančių rusų literatūrą 224, lenkų 177, vokiečių 38, latvių 37, francuzų 2, latinų, čekų ir esperanto po 1.

Skaitančių laikraščius:

«Kovą» 964	«Laisvę» 57	«Lietuvos Žinias» 21
«Keleivį» 450	«Liet. Ukininką» 50	«Draugą» 11
«Tėvynę» 292	«Kataliką» 46	«Draugiją» 5
«Lietuvą» 196	«Renkpelnį» 35	«Aidą» 4
«Laisv. Mintį» 182	«Visuomenę» 34	«Širšes» 4
«Vien. Lietuv.» 163	«Dagi» 33	«Rygos Garsą» 4
«Dilgėles» 150	«Žm. Knygyną» 29	«Šaltinį» 3
«Darb. Viltį» 120	«Saulę» 21	«Teisybę» ir «Birutę» 2
«Žvaigždę», «Lietuvių Žinias», «Viltį», «Vadovą» ir «Upelio Krantą» — po 1.		

A g i t a c i j a. Išanksto pasakysiu, kad agitacija pas mus labai silpna, o dar silpnėnis yra pakėlimas ir išsitobulinimas klasi siniamie pačių sąjungiečių susipratime. Čion nieko daugiau nekalbėsiu, idant parodyti tą faktą, nes tikiuos, kad kiekvienas drau-

gas tą mato, bet eisiu prie peržvelgimo būdų, kuriais aš manau užvis daugiau galėtume pagerinti savo agitaciją.

Pirmas būdas padidiniui ir pagerinimui agitacijos yra užlankymas keliaujančio organizatoriaus. Kad keliaujantis organizatorius atneš naudą, apie tai nėra ko daug kalbėti. Aiškiu liudijančiu faktu yra tas, kad, jeigu tik kokis-nors kalbėtojas pervažiuoja keliatą lietuviškų kolonijų, tai tuojaus susitveria naujos kuopos, o, kur yra kuopos, ten pasididina narių skaitlius.

Antras būdas pagerinimui klasiinio švietimosi yra tvėrimas kuopose per daugiau prasilavinusius draugus tam tikrų lavinimosi ratelių, Propagandistų Kolegijų. Tam tikslui turėtų būt išdirbtos taisyklės ir pats dalykas vykdomas gyveniman, kaip greit galima.

Trečias būdas — tai butinai turėti konspektus referatams ir lekljoms. Tiesa, kad tą turime turėti, tai jau nutarta, bet, ačiu musų L.K-to nerangumui, kuris turi pagaminti tuos konspektus, mes jų dar ikišiol neturime.

Ketvirtas būdas — tai turėti populiariška kalba parašytus referatus bei lekcijas, kurie būtų išsiuntinėjama reikalaujančioms kuopoms, kokių šiandien mes jau daug turime.

Penktas būdas — organe turėtų tilpti sykis nuo sykio aiškiniamas gilesnių teoretiškų klausimų ir peržvalga socialistiškų partijų veikimo kitose šalyse.

P a t a r i m a i. Dalykai, kuriuos šis susivažiavimas turėtų atlikti, apart augščiau paminėtų patarimų, yra dar:

1) Išrišti klausimą prisidėjimo prie Socialist Party.
2) Įkurti pašalpinę organizaciją, kuri, žinoma, nieko bendro neturės su S-ga, vienok tos organizacijos principų deklaracijoje turi būt paminėta, jog ji pripažįsta klasiinę kovą ir stovi ant papedės apgynimui darbininkų klasių.

3) Statistiką rinkti ir ant toliaus, kaip kad šimet.

Linkėdamas LSS-gos VI Susivažiavimui kuo-daugiausiai nuveikti naudingų darbų visam proletarijatu, Sąjungai, kaip ir visai lietuviškai visuomenei, ir podraug linkėdamas ateityje Sąjungai kuo-gerlausio augimo ir sutvirtėjimo dvasiškai ir medžiagiškai ir išsitobulimo kaip klasiiniame susipratime, taip ir tvarkyme savo dalykų, aš savo raportą užbaigiu.

Jums ir socijališkai revoliucijai tarnaujantis

August Ch. Herman-Purvis,
LSS. Centro Sekretorius.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Už Birželį Mėnesį, 1911 m.

Į P L A U K O S.

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo			
1	5.00	42	5.45	100	2.40
3	11.80	45	2.40	104	4.40
4	12.50	48	1.60	105	5.80
5	2.20	52	4.20	119	2.40
9	2.00	54	3.80	124	2.60
10	1.20	57	6.60	131	2.60
15	3.60	58	2.20	136	6.50
19	5.00	59	10.00	137	7.40
24	.80	65	2.00	138	9.60
29	8.20	67	4.60	145	3.20
30	6.80	71	2.40	147	3.00
32	2.40	78	6.00	150	3.80
33	9.00	80	4.20	153	1.20
34	12.00	83	3.80	157	15.00
37	4.40	84	3.00	160	4.75

38	3.40	88	3.40	161	1.20
40	4.30	95	2.80	162	1.50
41	1.20			164	1.40
243.00					

Pavienių sąnarių mokesčiai.

V. Morris 5.00, O. Balevičintė, V. Kornillo — po 2.00, L. Žvingilas 1.20, J. Danta, T. Kardules, J. M. Danielius — po 1.00	Viso	13.20
--	------	-------

Prenumerata «Kovos».

Liet. Uk. Kl., H. Klopman — po 2.00; J. Neščiokas 1.03, L. Sider, J. Bren, J. Želvis, A. Patrick, A. A. Možuras — po 1.00, J. Strazdas ir K. Antanaitis (per Čičinską), C. E. Stipff — po 50c	Viso	11.53
---	------	-------

Prenumerata «Revol. Dainų».

R. Kručas	50c
-----------	-----

Prenumerata «Moteris ir Socijalizmas».

S. Drigotas	1.00
-------------	------

Įvairių įplaukų.

Už randą ir gazą	17.50
------------------	-------

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo išde	275.36
Mėnesinių duoklių	\$243.00
Pavienių sąnarių mėnesinių duoklių	13.20
Prenumeratų «Kovos»	11.53
Už apgarsinimus	30.81
Už literatūrą	22.28
Už pašalinius darbus	115.98
Įvairių įplaukų	17.50
Pren. «Rev. Dainoms»	50
Prenum. «Mot. ir Soc.»	1.00
Už gegužinį «Kovos numerį»	4.38
Išviso	735.54

I Š L A I D O S.

«Kovos» išlaidos.

Statymas 96,00; pačtas ir nuvežiojimai 17,28; spauda 42 96 popiera 48.00.	Viso	204.24
---	------	--------

Namų išlaidos.

Randa 35.00, gazas 5.70, elektra 2.00, už dūdas prie lampos C. Sekr. ofise 1.03.	Viso	43.73
--	------	-------

Pašalinių darbų išlaidos.

Statymas 40.00, spauda 3.00, popiera 8.35.	Viso	51.35
--	------	-------

Visoki išdavimai.

Laikraščiai 92c, važinėjimas 90c, krasos ženkl. 10.98, popiera musėms 25c, benzinas 32c, pašiuikai 15c, už dapirktas raides 1.40, atramentas presui 1.00.	Viso	15.92
---	------	-------

A. Purviui:

Algos Centro Sekr. už Birželį m. 15.00, už knygų vedimą adm-joje 21.00.	Viso	36.00
---	------	-------

Skolų atiduota.

J. Baltrušaičiui	6.13
------------------	------

SAŤRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovos išlaidų	204.24
Algų Redaktoriui ir Administratoriui	120.00
Namų išlaidos	43.73
Pašalinių darbų išlaidos	51.35
Visokių išdavimų	15.92

M. J. Baltrušaitis

Skolos atiduota..... 6.13
A.Purvini.....36.00

Viso kartu 477.37

Iplaukė - - - - - \$735.54

Išėjo - - - - - 477.37

Lieka - - - - - 258.17

Administratorius A. Žymontas.

Turtų Kon. Kom. { A. Bernotas
J. Norvaiša
V. Jakštys

Atsišaukimas.

Mieli draugai!

Kiekvienas mūsų žino šiandieninį darbininkų sunkų padėjimą. Kol dar sveiki esame ir gauname vietą savo spēkas parduoti kapitalistui, tai šiaip-taip pragyvename. Bet tegul katras-nors nustosime darbo, o dar blogiau, kad sujra mūsų sveikata — tąsyk imk žmogus, nors kad ir gyvas, lįsk į žemę. Sutaupyti centai greitai išsibaigia, prie darbo jau netinki, o niekas nesiranda, kad tokio žmogelio likimu rupintųsi. Stai dabar pas mus LSS. 29 kuopoj yra drg. Silvestras Stočkus, prieš dvejus metus gyvenęs Pana, Ill., o dabar eęs Springfield, Ill. Jįs per keliatą metų dirbo anglių kasyklose, bet kiekviena mašinerija, per ilgą laiką naudojama, sudyla ir sujra, taip ir žmogaus sveikata. Buvo turėjęs dar susitaupinęs ir keliatą centų, bet tuos daktarai greitai iš jo ištraukė. Jis serga jau 2-ri metai ir dabar, kada sutaupintus pinigus daktarai išvyliojo, o sveikatos nekiek nesugrąžino, tai randasi žmogelis apverktiniausiam padėjime. Męs LSS. 29 kuopa ir Lietuvių Sunų Draugystė paaukavome jam po \$5.00. Taipgi nutarėme atkreipti atidą ir kitų LSS. kuopų ir draugysčių, idant teiktųsi nelaimingam žmogeliui kiek iš galėdamos pagelbėti.

Aukas siųskite LSS. 29 kuopos kasieriaus adresu:

J. Žvingilas, 1711 E. Matheny Ave., Sprinfield, Ill.

Aukos bus visų pagarsintos. Turime viltį, kad draugai mūsų atsišaukimą užtėmys.

LSS. 29 kuopos komitetas; org. J. Kačergius, sek. V. Černauskas, išd. J. Žvingilas.

Krasos dėžutė.

K. Arminui. Tokių komunų daug yra ir Tamstų komunas nėra tiek svarbus, kad apie jį šnekėti per laikraštį.

K.J. Valiui. Viskas, ką atsiuntėte, tinka.

A.J. Kavalius. Gavome Jusų «Išdirbinių falsifikacija». Tai labai pamokinantis straipsnis; prie pirmos progos jį idėsime.

V. Paukštui. «Iš partijų gyvenimo» idėsime į N31.

J. Neviackui. Gaila, kad nebuvo kaip patalpinti šiame numeryje. Tilps N31.

P.N. «Religijų atsiradimas» tinka.

Repui. Žinutes iš Chicagos suvartosime N31.

117-tos kp. Komitetui. Tamstų protestą perdavėme S-gos sekr.

Reikaluose mirusios LSS. 94-tos kuopos

Jau kelintas sykis patėmijau «Kovo» pranešimą, kad 94 kuopa jau mirus. Bet kadangi esu buvęs tos kuopos nariu ir žinodamas gerai, kad kuopa turėjo keletą dolerių savo izde, bet neesu dar matęs, kad tie pinigai būtų kur-nors paskirti. Todėl viešai reikalauju, kad buvusis 94 kuopos išdininkas, S. Genys, viešai pasakytų kur tuos pinigus dėjo? O jei dar laiko prie savęs, lai nevilkinant prisiunčia «Kovos» administracijai.

Geistina, kad ir kiti buvusieji 94 kuopos nariai atsilieptų, ypač katrie dalyvavo iki pat myrio, nes jie gali žinoti kiek pinigų liko. Kiek man žinoma, tai \$3.00 su centais.

VI. Petronis.

Detroit, Mich.

LSS. 116 kuopos rengiamos didelės prakalbos, kurios atsibus Nedėlioj, 6 d. augusto, 2 val. po pietų. Naujoj Linkolno svetainėj, Chene St. kampas Ferre Ave. Beker karai daveža iki salės durų.

Užkviečiame visus lietuvius, vietinius ir iš apielinkės atsilankyti kuoskaitlingiausiai, nes kalbėtojas bus tik-ką pribuvęs iš Lietuvos. Įženga visiems dykai.

Užkviečia Komitetas.

Pranešimas VI-to rajono draugams Mass. valstijos.

Kurios kuopos neaplaikė blankų LSS. 7, 8, 9, 10 ir 11 referendumų, kreipkitės pas rajono raštininką, nes 137 kuopos Middleboro, Mass. sugrįžo blankos atgal. Nubalsavę skubinkit sugrąžinti, nes mažai laiko, vėliau 5 d. rugpjūčio neimsim atydon.

VI-to Rajono Sek. P. Ketvirtis, 340 3-rd St.

So. Boston, Mass.

It doesn't pay to neglect your Health

Ar atėjai kada namo drebdamas, su skaudančia galva, krūtinėje diegimais sopen gale gerklės ir gulėjai keles savaites?

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERIS

tas ištikimas senas naminis vaistas duos pagalbą ir prasalįs ilgą vargą jeigu unai vartosi.

Visuomet namuose turėk bonkutę. Platūs nurodymai apvytioti apie bonkų. 25c. ir 50c. apšiekose.

Sergėkias pamėgdžiotų vaistų ir žiūrėk ant **Inkaro** ir mūsų vardo.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.

Richter'io Congo Pillus yra geros nuo viduriu sukiojimo. 25c. ir 50c.

Handwritten signature or note at the bottom left of the page.

- «KOVOS» Agentai.
- J. ČIČINSKAS,
437 N. 9th st., Philadelphia, Pa.
 - J. STASIULEVIČIUS,
103 N. Wyoming st., Hazleton, Pa.
 - A. KUBILIUS,
3423 T st. So Omaha, Neb.
 - M. ŠLIAKYS,
Box 591, Forest City, Pa.
 - A. ŽILINSKAS,
Box 923, Wallingford, Conn.
 - J. P. ČEPULIS,
1070 Wyoming av., Pittston, Pa.
 - J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 - MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
 - J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
 - A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
 - SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.
 - P. A. JETULEVIČIUS.
Mass. Gen. Hospital
O.P.D. Boston, Mass.
 - F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
 - J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
 - A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash
 - A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.
 - M. K. ŽVINGILAS.
R.F.D. Slimebur Conn
 - P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
 - J. KALAKAUSKAS
55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
 - J. J. VAITKEVIČIUS
48 Walnut St, New Haven, Conn
 - J. BINDOKAITIS,
Henry St Rochester N Y

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8 1/2 d. Rotterdama	11 1/2 d. Liepojų
III Klesa \$29.00	III kl. \$30.00
II Klesa 45.00	II klesa 47.00
I Klesa 52.00	I klesa 62.00

Reikalaujant smulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James

Dentistai (kalba rusiškai)

203 East Broadway
New York, N.Y. Tel. 3123 Orchard

MOTERYS!

Cėdykit Pinigus, Laiką ir Sveikatą
Nesikankinkite vasaros karščiuos su sunkiu, neparankiu prosu
Nusipirkit naujos galdynės prosą, jis gamina šilumą savyje vienodai.

Suprosinsite drapanas į pusę laiko su smagumu, geriau, parankiau ir dešimtį kartų pigiau negu pagal senovišką būdą; beto sudėdysite savo brangią sveikatą, pajėgas ir nervus. Prosinimas bus jums smagumu vietoj kankynės. Prosas šildomas viduryje su gasolinu ar alkoholiu. Gerensnis ir pigesnis negu gazu ar elektra šildomas. Nereikia laukti kol prosas įkais, nereikia bėgti nuo pečiaus prie stalo ir atgal, nesudegins drapanų. Prosas šildo vienodai visą laiką. Šilumą galima reguliuoti kaip norima. Už vieną centą šildo per penkias valandas. **Nepavojingas, svarus, be atsidaivimo.** Galima vartoti kur tik norima: viduj, lauke po medžiais, ant porčiaus ar kelionėje. Visuomet gatavas. Pilnai gvarantuotas. Pigus. Užsimoka į tris mėnesius. **Kaina tikrai \$4.00.**

THE J. ILGAUDAS NOVELTY CO.
1613 S. Halsted St., Dept. K, Chicago.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

BUK VYRAS

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydyti nuo uznuođijima krauja arbasypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokių piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago;
Godotiuas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriejau jog Tamista prisistumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas.....
Adresas..... Steitas.....

VYRAI AR JUS SERGATE IR KENČIATE?

EIKITE PAS DAKTARĄ B. ULANSKI

Jis yra specialistu vyrų ligose. Jis išgydis jus nuo: pultekio, užsiveržimo (stricture), puliavimo (gleet), brantų, užsinuođijimo kraujo, nustojimo vyriškumo, saužagystės, vericoeles, hidroceles. Gvarantuoju, jog išgydau kiekvieną ligonį. Patarimas už dyką. Ofiso val.: 9-11, 2-4 ir 7-9.

Dr. B. ULANSKI, 418 S. Broad st., Philadelphia, Pa.

: : : : : Jei negalite ateiti, tai rašykite. : : : : :

Naujas sceniškas velkalas
NETIKETAI
Komediya trijuose aktuose. Parašė Aglė.
Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediya perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administracija, o tuoj bus prisiusta

Dr. KOLER, LIETUVIS GYDYTOJAS

Yra tai vienatinis gydytojas Pittsburge, diplomuotas Varšavoje, kuris turi suvirš 15 metų išbandymo gydyme visokių ligų. Išgydo visokias ligas, nepaisant iš kokios priežasties paeina, kaip tai: Naktinius Trotiljimus Sėklos, Syfilio, Triperi, Vyriškos pajėgos, taipgi gydo Savvališkas ligas. Joje speciališkusmas yra gydymas užsenėjusias ligas Nervų, Reumatizmo, Plaučių uždegimo, Nupuolės silpnybės ir Kraujo nubėgimą. Užsenėjusias ligas kad ir nuo tėvų paeinančias. Per laiškus negyda.

Dr. KOLER 638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
Adinos: nuo 9 iki 5 vakare. Nedėloj nuo 9 iki 4 p.p.

Keletone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO

423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

: : Mokykis būt barberiu : :

Galima išmokti per 4 ar 6 mėnesius. Kastoja tik \$30. Mokykla duoda mokykla. Tas mokykla geras visam sviete. Būna savo bosu. Apie daugiau rašyk arba atelk.

Nosokofs' Barber School
1405 Penn Ave.,
Pittsburg, Pa. Dept. K

„Revoliucijos Atbalsiai“

Naujai išėjo iš spaudos pulki ir naudinga knygelė, papuošta paveikslais. Knygelė originališka parašyta— **Seno Vinco**, iš revoliucijos laikų Lietuvoje. Turi 47 puslapius, **kaina 15 c.** 10 Egzempliorių už \$1.00. Daugiau imant dar pigiau.

Pinigus siųskite „Money Order“, ar krasos ženkleliais. Adresu:

V. Jakštys.
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.